

Univerzitní dům

Univerzitní dům, Staroměstské náměstí

Diplomová práce
vypracovaná pod vedením

MgA. Ondřeje Císlera Ph.D.
a MgA. Lenky Milerové

zimní semester 2021
Fakulta architektury
ČVUT Praha

Oponent
prof. Mgr. akad. arch. Roman Brychta

Autor
Marek Wagner

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: **MAREK WAGNER**

datum narození: **15.5.1997**

akademický rok / semestr: 2021/2022 zimní semestr
obor: architektura a urbanizmus
ústav: 15118 ústav nauky o budovách
vedoucí diplomové práce: MgA. Ondřej Císler, Ph.D.
MgA. Lenka Milerová
téma diplomové práce: Aula Magna na Staroměstském náměstí

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

BUDOVA UNIVERZITY KARLOVY V MÍSTĚ KRENNOVA DOMU NA STAROMĚSTSKÉM NÁMĚSTÍ

2/

Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program
Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

Stavební program bude specifikován v průběhu semestru po konzultacích s vedoucím práce.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

Bude specifikováno v průběhu semestru po konzultacích s vedoucím práce.

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Bude specifikováno v průběhu semestru po konzultacích s vedoucím práce.

30.9.2021

Datum a podpis studenta

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

30.9.2021

08 -10- 2021

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT:

AR 2020/2021, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

UNIVERZITNÍ DŮM (ČJ)

(AJ)

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce:	Mga. Ondřej Císler	Ústav: Ústav nauky o budovách
Oponent práce:	prof. Mgr. akad.. arch. Roman Brychta	

Klíčová slova (česká):	Staroměstské náměstí, Krennův dům, Univerzita Karlova, Praha, studenti
------------------------	--

Anotace (česká):	Navrhuji univerzitní dům na Staroměstském náměstí v místech již neexistujícího Krennova domu. Objekt se skládá ze tří funkčních zón - studentská část, reprezentativní bydlení a rezidence rektorky.
------------------	--

Anotace (anglická):	I design a university house on the Old Town Square on the site of the no longer existing Krenn House. The building consists of three functional zones - the student part, representative housing and the rector's residence.
---------------------	--

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 7.1.2022

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

analytická část

Úvod

1	Historie	8
	1.1 Staré Město Urbanismus Starého Města	
	1.2 Staroměstské náměstí Významné události Pražská asanace	
	1.3 Staroměstská radnice	
	1.4 Krennův dům	
2	Současnost	42
	2.1 Struktura	
	2.2 Staroměstská radnice	
	2.3 Předprostory náměstí	
	2.4 Výška zástavby	
3	Zadání	56
	3.1 Univerzita Karlova	
	3.2 Prostory UK	
	3.3 Výkresy	
	3.4 Reference	

Staroměstské náměstí bylo svědkem mnoha dějinných událostí, státních převratů, demonstrací, ceremoniálů, ale i velkolepých oslav. Pořádaly se tu jedny z prvních trhů v Praze, které pak přerostly v hlavní pražské tržiště. Tato funkce částečně na několik týdnů v roce přetrvávala dodnes. Sportovci na náměstí slaví ty největší úspěchy, konají se tu demonstrace a turisté obdivují krásy pražských měšťanských domů, kostelů a radnici. V minulosti se tu konaly i slavnostní přísahy nebo národní manifestace (např. položení základního kamene památníku mistra Jana Husa), dříve ale i veřejné popravy (Jan Želivský, poprava 27 českých pánů).

I přes četné přestavby a demolice si náměstí zachovalo svůj historický ráz. Nacházejí se tu snad všechny stavební slohy od románských sklepů, přes gotická jádra domů po barokní štítové domy. Roky se vyvíjející kompozice a uzavřenost náměstí byla narušena pražskou asanací na přelomu 19. a 20. století. Neutěšenou proměnou prošel radniční blok a přilehlé budovy v severní části náměstí. Znamenalo to konec uzavřenosti a středověkého rázu náměstí. Atmosféra a život, který tu panoval, jako by se vytratil otevřeným a neurčitým prostorem v severozápadním cípu náměstí. Uzavřené klikaté a v profilu vertikální ulice narušil široký otevřený bulvár Pařížské ulice. Kompaktnost náměstí pak definitivně narušilo zboření novogotické severní části radnice na konci války. Současná beznaděj trvá více než 70 let. Slavnou Staroměstskou radnici a jeden z největších barokních měšťanských domů v Praze nahradil prázdný dočasný prostor obsazený stánky s párky, klobásami a trdelníky. Chrám sv. Mikuláše zůstal nahý, odkrytý do celého náměstí. Právě nová zástavba v těchto místech by měla navrátit zasloužilou důstojnost a kompaktnost náměstí.

Partery budov jsou dnes již definitivně turistifikované a z budov na náměstí se během posledních desetiletí vytrácí městotvorné funkce. Nová zástavba v severozápadním cípu tak nemusí jen napravovat chyby z přelomu století doplněním zástavby, ale napomoci náměstí se vrátit blíže lidem, blíže Pražanům, a to svým využitím. Je důležité vrátit náměstí důstojnost.

Stavební program na tak významném místě, které bylo svědkem celých dějin Prahy, nemůže být všední, musí být vznešený, zároveň ale městský. Smyslem naší práce je tomu tak učinit včleněním staveb souvisejících s jednou z nejvýznamnějších a nejnámějších institucí naší historie – Univerzitou Karlovou. Ta byla svědkem a tvůrcem historických okamžiků nejen Prahy, ale celé naší země. Ve středověku se zasloužila o rozvoj Prahy, její absolventi byli významnými osobnostmi našich dějin. Je zárukou stability, tradice a otevřenosti všem. Univerzita Karlova je v naší zemi pojmem, je historií. Právě tyto aspekty potřebuje Staroměstské náměstí. Navrhujeme tři způsoby rozvoje UK v severozápadním cípu náměstí - aula magna, reprezentativní bydlení pro pedagogy a studentský dům.

Symbolicky potvrzujeme postavení univerzity v rámci města.

V této diplomové práci navrhuji Univerzitní dům, na výkresech je v místě radničního bloku zobrazena aula magna UK dle návrhu Martina Řezáče.

1

1 Historie

1.1	Staré Město	11
	Urbanismus	
1.2	Staroměstské náměstí	14
	Významné události	
	Pražská asanace	
1.3	Staroměstská radnice	26
1.4	Krennův dům	40
1.5	Sochy na náměstí	48
1.6	Královská cesta	49

1.1

Staré Město, původně Pražské město

Staré Město byla první souvisle osídlená a opevněná měšťanská čtvrť (dříve Pražské město) v Praze. Nachází se tu mimořádné množství historicky cenné a dochované architektury všech slohů od románského po současnost. Středem této čtvrti je již od 12.století Staroměstské náměstí (Veliký rynek).

Prvním důkazem stálého středověkého osídlení jsou nalezená pohřebiště z 9-10. století v oblasti dnešních ulic Bartolomějská a Na Perštýně a v místě Staroměstského náměstí. Nejstarší tržová osada (doklady z 10. století) se nacházela u brodu v místě dnešního Rudolfiny, odtud se větily tři cesty - na jih, na sever a hlavní na východ - k Týnu. Hierarchie cest se dále měnila dle stavby mostu přes Vltavu.

Týn (asi od 10. století) byl hrazený kupecký dvůr s knížecí celnicí neboli Ungeltem, při níž stál špitál s kostelem P.Marie. Od 10. století vznikala kupecká osada a několik vesnic s kostelíky. U Týnu se také nacházelo další tržiště, které bylo předchůdcem dnešního Staroměstského náměstí.

V 11. století a 1. polovině 12. století se nacházely v oblasti Starého Města roztroušené sídelní jednotky v okolí obchodních cest a dvorců. V 2.polovině 12.století se zástavba už relativně zahušťovala, podél ulic Jilská a Husova (obchodní cesty) se nacházela souvislá zástavba. Mezi lety 1172-1334 vedl přes Vltavu kamenný Juditin most, předtím se tu nacházel nejspíš most dřevěný. Na začátku 13. století si kupci staví kostel sv. Mikuláše a přesouvá se k němu i tržiště.

Někdy v letech 1232-34 získává Staré Město (Město pražské) městská práva, konšelé ale zasedají v kostele nebo v soukromých domech. Městská obec se skládala z kupeckých osad s určitými privilegii, které se dokázaly v průběhu 12. a 13. století sjednotit. V letech 1230-1252 nechává Václav I. opevnit Staré Město (13 bran, 30 metrů vysoké věže). Město tak získává vytyčený prostor pro další vývoj. Z opevnění zůstaly zachovány dvě věže ve vnitroblocích u Národní třídy a zbytky mústku ve vestibulu stanice Můstek. Část brány Havelská je dodnes v domě č.p. 401 v Rytířské ulici. Z míst dnešního Rudolfiny se kvůli výstavbě hradeb (u Vltavy to byly spíše zídky) u řeky přesouvá tržiště a osada do prostorů dnešního Staroměstského náměstí. To se tak stává nejdůležitějším tržištěm ve městě. Při stavbě hradeb se vyvyšuje navážkou celé území, románská přízemí se tak stávají sklepy gotických domů.

V letech 1235-1253 je na popud Vladislava II. založeno Havelské město (ke Starému Městu bylo připojeno v roce 1282). Václav I. zakládá první gotickou stavbu u nás - Anežský klášter. Ten dále rozšiřuje Přemysl Otakar II.

Důležitým mezníkem pro Staré Město je rok 1338, kdy vydal Jan Lucemburský svolení k výstavbě radnice. K tomuto účelu zakupují radní Wolflínův dům (ten se pak dále rozšiřuje, staví se radniční věž a v průběhu staletí se připojují další domy). Obchodní život byl v této době soustředěn na Velkém rynku (dnes Staroměstské náměstí), zahraniční v Ungeltu, domácí v nejbližším okolí radnice. Kvůli rozšíření Wolflínova domu (1360) byly přesunuty kotce v okolí radnice na Havelské město a vznikají tu tak soukenické, kožešnické a plátenické krámy (v 18.století zde bylo známé Divadlo v Kotcích).

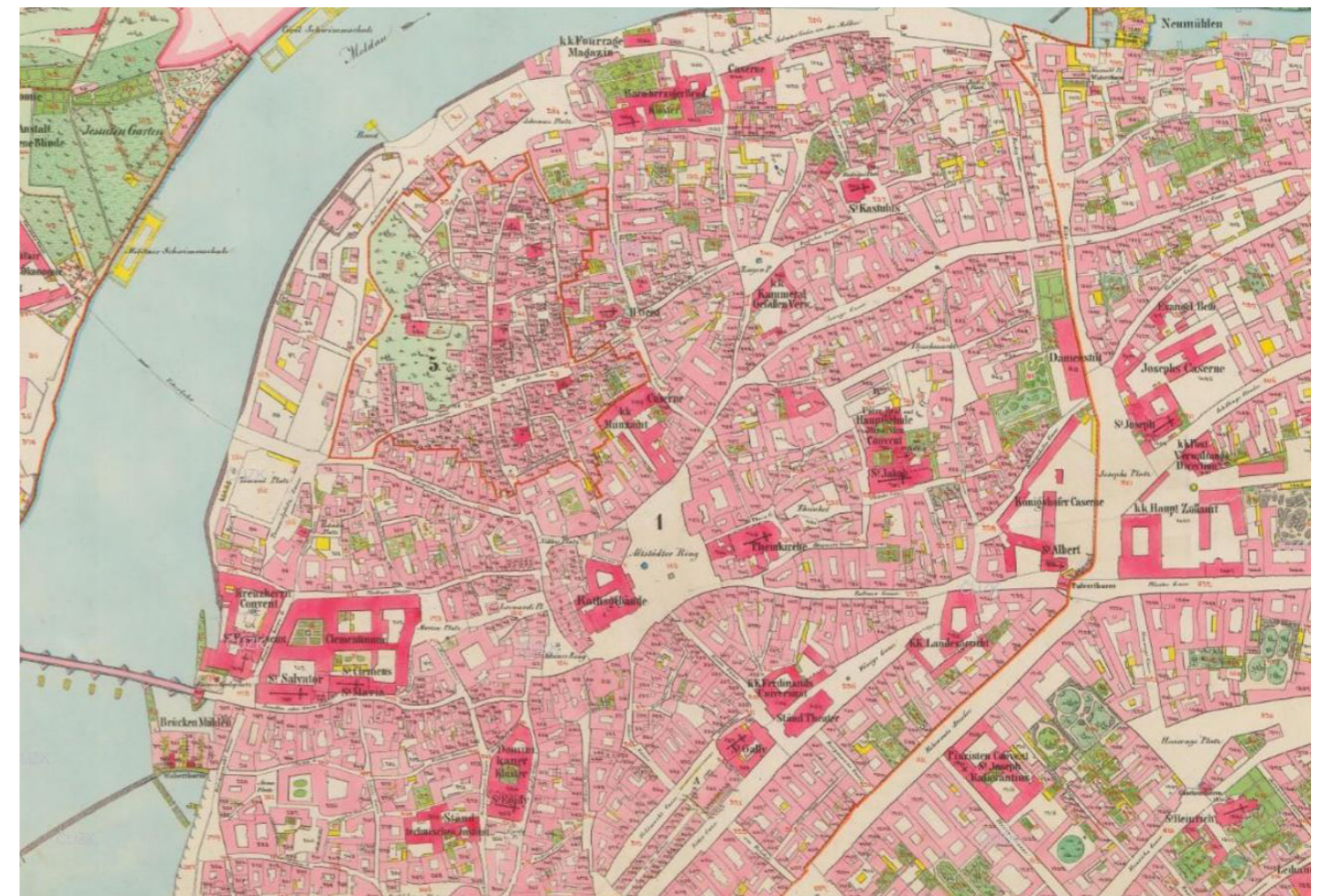
U Týna byl asi již v 10.století románský kostelík, v 13. století byl nahrazen raně gotickým a ve 14. století na jeho místě vzniká dnešní chrám Panny Marie před Týnem. V roce 1348 nechal Karel IV. založit Univerzitu Karlovu, v roce 1357 vznikl v místě zbořeného Juditina mostu Karlův. Univerzité daroval Václav I. dům (dnes Karolinum) a vznikly tu prostory pro posluchárny, knihovnu, byty profesorů, aulu, ale i třeba věznice a parní lázně.

Smutným okamžikem českých dějin byla poprava 27 českých pánů v roce 1621, následoval úpadek českých zemí a vleklá válka zamezila do konce století dalšímu rozvoji. Až poté na přelomu století přichází na Staré Město baroko - chrám sv. Mikuláše (K.I.Dietzenhofer), zároveň začíná 150 let dlouhá výstavba Klementina (pro jezuity za podpory Habsburků). Na Křižovnickém náměstí je v 18. století postaven chrám sv. Františka Sefarínského a chrám sv. Salvátora. V této době vzniká i řada barokních paláců - např. Clam Gallasův. V letech 1781-83 bylo postaveno Stavovské (Nosticovo) divadlo, Praha tak opět vstupuje mezi evropská města.

Při opevnění Starého Města byla u řeky jen jednoduchá zeď, Karel IV. ji nechal zbourat a do 19. století zde stály jen rybářské domky, ohrady s dřívím a smetiště. Kvůli častým záplavám zde vznikla v letech 1840-45 první pražská náplavka. V roce 1875 byla dostavěna část v úseku Palachova náměstí, vzápětí zde vzniká UMPRUM a Rudolfinum, v 20. století bylo náměstí uzavřeno budovou FF UK.

Výrazným zásahem do Starého Města a především do sousedního Josefova byla tzv. pražská asanace, která započala v roce 1894. Řada křivolakých uliček byla narovnána a starou zástavbu na mnoha místech nahradila nová (např. severní část Staroměstského náměstí nebo okolí Mariánského náměstí). Původní plány byly ale mnohem rozsáhlejší a naštěstí se je nepodařilo naplnit. Ušetřeny měly být totiž jen ty nejvýznamnější budovy. Dodnes tak můžeme obdivovat křivolaké středověké ulice Starého Města.

Na konci války při Pražském povstání bylo zničeno severní a východní křídlo Staroměstské radnice. Poškozena byla také řada domů v jižní části náměstí, ty se ale podařilo zachránit.

Urbanismus Starého města

V nivě Vltavy se již 10. století nacházelo několik brodů, od nich se pak většinou cesty. Na místě dnešního Karlova mostu stál původně nejspíš dřevěný most od roku 1172 pak Juditin. Podél těchto cest vznikaly od 10. století kupecké osady a vesnice s kostelíky. V 12. století se zástavba zahušťuje (např. v okolí dnešních ulic Jilská a Husova).

V polovině 13. století dochází k opevnění Starého Města a je tak vytyčen prostor pro budoucí vývoj.

Ve 14. století bylo ale Staré Město obestavěné Novým Městem, přesto hradby ještě několik století zůstaly a Staré Město fungovalo samostatně do roku 1784. V době baroka přišly zásahy do již kompaktnější struktury v podobě barokních paláců nebo velkého komplexu Klementina.

Velkým zásahem, který výrazně proměnil Staré Město a především sousední Josefov (neboli Židovské Město) byla tzv. Pražská asanace na přelomu 19. a 20. století. Několik ulic bylo kompletně přestavěno a původní zástavba nahrazena novou v často rozdílných půdorysných stopách. Nakonec se nepodařilo naplnit velkolepé plány přestavby historického jádra a větší část Starého Města (vyjma Josefova) asanaci přežila. Výrazné stopy ale zanechala na Staroměstském náměstí nebo v okolí Kaprovy ulice a Mariánského náměstí.

1 Stabilní katastr 1842, severně a západně od Staroměstského náměstí jsou ještě patrné křivolaké a úzké středověké uličky, asanace začala ke konci 19. století

1.2

Staroměstské náměstí

Začátky historie náměstí jsou úzce spjaty s knížecím dvorcem nazývaným Týn s celnicí Ungelt. Nacházel se východně od dnešního náměstí (dvůr dodnes existuje). Každý kupec, který zde cestoval, jím musel projít a zaplatit clo. Z toho důvodu se již od rané fáze výstavby v 10. století nacházelo v prostoru Starého Města tržiště, a to právě u Ungeltu, a od přelomu 12. a 13. století i u kostela sv. Mikuláše.

Při výstavbě hradeb byly přesunuty trhové osady od Rudolfiny na dnešní náměstí, a nejvýznamnějším tržištěm se tak stal Staroměstský rynek, dnes Staroměstské náměstí. Domácí obchod byl soustředěn zde, zahraniční pak u Ungeltu. Pod radnicí byly pekařské krámký, v prostoru náměstí krámy soukenické, uvnitř radničního bloku bylo k dostání ostatní zboží. Na přelomu 12. a 13. století se zde soustředila románská výstavba, se stavbou hradeb došlo ale k navýšení terénu a románská přízemí se staly sklepy gotických domů. V roce 1338 se z Wolflinova domu stala radnice a ihned započala i stavba radniční věže. K dalšímu rozšíření došlo v druhé polovině 13. století. K radnici byly postupně připojeny další domy ve 14., 16. a 19. století. Týnský chrám vznikl v 15. století na místě gotického kostelíku a byl do husitské revoluce hlavním městským chrámem. Na jeho výstavbě pracovala Parlérovska huť, štít pochází z roku 1463.

Před Týnským chrámem se nachází raně gotická Týnská škola a sousedí s ní dům U Bílého jednorozce. Hned v sousedství a také na východní straně náměstí byl kolem roku 1340 vystavěn dům U Kameného zvonu (barokně přestavěn - omlácen, přepatrován, znehodnocen; v 20. století regotizován). Vedle něho byl v letech 1755 - 1765 postaven palác Goltz-Kinských.

Domy na jižní straně mají nejlépe zachovanou parcelační strukturu a mají převážně barokní štíty, ale gotické jádro.

Barokní dominantou náměstí je chrám sv. Mikuláše z let 1732-1735. K.I. Dientzenhofer mladší navrhl chrám do zcela rozdílné urbanistické situace než dnes. Byl orientovaný vchodem do Kurného trhu, a to jižním směrem. Asanace na přelomu 19. a 20. století proměnila náměstí jako ještě žádný zásah předtím. Došlo k demolici celé severní fronty včetně Krennova domu, který společně s Desfourským nebyl už nikdy obnoven. Ostatní domy byly zbourány a nahrazeny novostavbami, které ale držely stejnou uliční čáru a byly podobně vysoké. V severní části byla do náměstí probourána Pařížská ulice a chrám sv. Mikuláše byl odhalen pro dálkové průhledy. Celá kompozice náměstí a Dientzenhoferovy záměry s chrámem byly výrazně narušeny.

V listopadu 1918 došlo rozbouřeným davem ke stržení Mariánského sloupu rozbouřeným davem. Od konce 19. století jezdila v jižní části náměstí koňka (vzápětí tramvaj), později pak i podél radnice do Pařížské ulice. V roce 1960 (první část již 1925) byla trať zrušena.

V květnu 1945 při povstání bylo zničeno severní a východní křídlo novogotické části radnice a poškozena řada domů v jižní části náměstí. Poškozené části radnice musely být strženy a volná parcela zde stojí dodnes.

Významné události na náměstí

Staroměstské náměstí je historicky jedno z nejdůležitějších míst v Praze, a proto bylo svědkem několika významných událostí pro naši zemi.

- 1437 - poprava Jana Želivského
- 1458 - korunovace Jiřího z Poděbrad na radnici
- 1483 - 2. Pražská defenestrace (Staroměstská i Novoměstská radnice)
- 1621 - poprava 27 vůdců stavovského povstání
- 1918 - vznik ČSR - stržení Mariánského sloupu
- 1945 - Pražské povstání - poničení domů na jižní straně, stržení části radnice
- 1948 - komunistický převrat a projev Klementa Gottwalda ("Právě se vracím z Hradu od prezidenta republiky.")

Aktivity na náměstí v minulosti

- trhy, popravy a veřejné soudy, vojenské přehlídky a přísahy
- 19. století - národoobrozenské slavnosti a shromáždění (např. položení základního kamene Husova pomníku 1903), slavnostní shromáždění (např. Vsesokolské slety)
- poválečná historie - demonstrace, shromáždění, trhy (velikonoční, vánoční)

Jižní křídlo radnice (3-6 Staroměstská radnice)

- 1 - Dům U Zlatého rohu - vznikl v roce 1623 spojením dvou středověkých domů v duchu renesance
- 2 - Dům U Minuty - Nárožní dům vznikl v období pozdní gotiky, po roce 1564 byl renesančně upraven. Koncem 16. století byl navýšen o třetí patro ukončené lunetovou římsou. V roce 1938 bylo proraženo loubí.
- 3 - Dům U Kohouta - Byl připojen jako poslední dům k radnici v 19. století
- 4 - Mikšův dům - Dům byl připojen k radnici v 16. století, v 19. století byl poměrně nešťastně přestavěn. Nachází se v něm Brožíkova síň
- 5 - Dům Kramáře Kříže - první připojený dům k radnici v roce 1387
- 6 - Wolflínův dům s radniční věží a orlojem - první dům radnice

7 8 9

Severní část náměstí

- 7 - Schierův dům byl postaven v letech 1896–1897 v době asanace Starého města. Výška a hmota původní podoby převyšovala chrám sv. Mikuláše. V roce 1945 byl ale dům poškozen a snížen o jedno patro. Původní mansarda již nebyla obnovena.
- 8 - Palác bývalé Městské pojišťovny, nyní Ministerstva pro místní rozvoj (dvě fasády)
- 9 - bývalý klášter paulánů

10 11 12 13 14 15

Východní část náměstí

- 10 - dům U Zlatého slona - Novostavba po asanaci z roku 1905. Výškově odpovídal původní zástavbě, byl ale zúžen, aby byl umožněn širší vstup do náměstí z ulice Dlouhá.
- 11 - Zlatý Kříž
- 12 - Palác Goltz-Kinských - Jedná se o významný rokokový palác.
- 13 - dům U Kamenného zvonu - Gotický dům, který byl obnoven v 20. století
- 14 - Týnská škola
- 15 - dům U Bílého jednorožce

16 17 18 19 20

Jižní část náměstí

- 16 - Štorchův dům (U Kamenné panny Marie, U Černých dveří)
- 17 - dům U Kamenného beránka
- 18 - bývalý klášter paulánů
- 18 - U Kamenného stolu
- 19 - U Lazara
- 20 - U Červených dveří

21 22 23 24 25 26 27 28 29

Jižní část náměstí

- 21 - U Zlatého velblouda, U Zlatého jednorožce
- 22 - U Zlaté koruny, U Zlatého koníka (spojené dva domy)
- 23 - U Bílého anděla
- 24 - U Červené lišky
- 25 - U Modré husy
- 26 - dům Na Kamenci
- 27 - U Vola
- 28 - Vilímkovský dům
- 29 - dům U Černého (Zlatého) anděla

Z 80.let 19. století pochází pamětní list, který zmiňuje ideální komplexní rozvoj Města pražského. Dle pamětního listu jde především o to vnést do výstavby určitá pravidla, která by zaručila velkoměstský komfort, a ozdravit stávající městskou zástavbu, která často nevyhovovala požadavkům na hygienu a bydlení.

List doslova zmiňuje "nápravy hygienických poměrů, zvýšení stavebního ruchu, vtažení architektonické módnosti, stavební modernosti a okázalé reprezentativnosti do dosud omšelých historických částí" zdroj . Tuto zdravější a vzdušnější městskou strukturu měl zajistit Stavební řád pro hlavní město Praha z roku 1886. Neplatil ale pouze jen na předměstí a nové části, ovšem i na historické jádro, kde se ale jednalo o naprosto rozdílnou situaci a strukturu. Tím se pak v rámci této snahy "ozdravení města" blíže zabýval tzv. asanační zákon a bylo přesně určeno vymezené území s podrobně vypracovaným plánem přestavby. Jedním z impulsů přestavby byl i pokles počtu obyvatelstva, zatímco naproti tomu nová města v okolí Prahy zažívala stavební horečku.

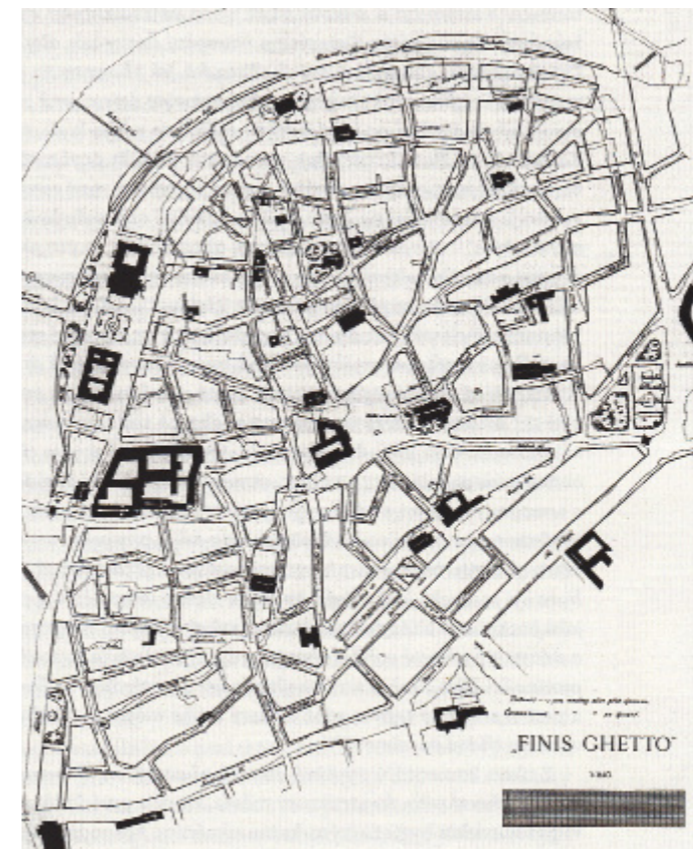
1.října 1886 vyhlásilo město veřejnou soutěž na regulační plán oblasti. Z pěti návrhů se zachoval pouze vítězný a to Finis Ghetto od A.Hurtiga (viz obr.). Všechny návrhy počítaly s radikální modernizací historického jádra a nezabývaly se jen poškozenými částmi, ale celým Starým Městem. Návrhy počítaly jen se zachováním historicky nejcennějších budov, jako jsou kostely, Staroměstská radnice a Karolinum. Snad nejradikálnější zásah vítězného týmu bylo zbourání paláce Kinských a sousedních domů. Záměr byl komentován, že Týnský chrám tak bude "zbaven hnusných přístavků, jež přilepeny na mistrovské dílo štíhlé gotiky stírají z dobré poloviny dojem, jenž věkopamátný chrám činí na každého, kdo zadívá se v jeho kontury".

Dobový tisk a veřejnost návrh na modernizaci jádra města vítal většinou pozitivně, objevila se ale i řada kritiků z řad odborné veřejnosti nebo významných osob veřejného života (např. Jan Neruda). Navíc byl celý proces značně chaotický a chybělo ucelenějšího plánování celého záměru.

V roce 1896, kdy se ale již začínalo s asanací, se podařilo ustanovit tzv. Uměleckou komisi, která začala pracovat na úpravě regulačního plánu. Na její program navázal Klub Za starou Prahu (založen v roce 1900).

Největší zásahy proběhly do roku 1914 a týkaly se především Josefova a sousedních částí Starého Města, ale i Nového Města (okolí Resslovy ulice), Podskalí a Malé Strany. Kvůli nedostatku financí a nesouhlasu odborné veřejnosti nebyly ale všechny původní plány z 90. let naplněny.

Asanace se v prostoru Staroměstského náměstí týkala celé severní části. Všechny domy vyjma chrámu sv. Mikuláše byly zbourány. Desfourský dům byl odstraněn kvůli nové ulici (Pařížská), Krennův dům už nebyl obnoven. Zbývající domy byly nahrazeny novostavbami.

3 Alfréd Hurtig, Matěj Strunc, Jan Hejda, návrh pražské asanace Finis ghetto, 1887, 1.cena

4 Úprava Starého Města po asanaci

5 Asanaci musely ustoupit i dva domy v severovýchodní části náměstí. Modře označen je Krennův dům, fialově pak dům Desfourský. Dnes v jeho místě ústí Pařížská ulice. Zbourány byly i domy po pravé straně. Domy se příliš nezměnily výškově, i uliční čára zůstala stejná.

6

Deitzenhofer navrhoval chrám sv. Mikuláše do zcela jiné situace orientovaný jižním směrem do malého náměstí, tzv. Kurný trh. Dnes je chrám celý odhalen, je viditelný už z dálkových pruhledů např. ze Železné nebo Celetné ulice. Chrám se tak dnes nachází se ve zcela rozdílné situaci, která neodpovídá jeho orientaci ani záměru Dietzenhofera.

7

Pohled na Kurný trh od západu.
1898

8

Stejný pohled
2011

9 Severozápadní cíp náměstí před asanací

10 Pohled na chrám sv. Mikuláše po asanaci

11

Staroměstský rynek s gotickou stopou radničního bloku, mapa 1780-1830

13

Staroměstské náměstí po asanaci, náměstím vedou dvě tramvajové tratě, Orientační plán 1909-14

12

Staroměstský rynek s novogotickou radnicí, stabilní katastr 1842

14

Současná podoba Staroměstského náměstí, po Krennově domu a novogotické radnice zůstalo prázdné místo

1419

Přibližná podoba náměstí v 15. století. Hlavní osy jsou diagonály. Náměstí je uzavřené a ústí do něho spíše intimnější uličky z křivolakého středověkého Starého Města

1910

Na přelomu století byl zásadně změněn celý prostor náměstí, výrazně se otevřelo severním směrem do nové ulice (dnes Pařížská) a zcela odkryla chrám sv. Mikuláše, který není orientován do náměstí.

1842

Přibližná podoba náměstí v 2. polovině 19. století. Hlavní osy jsou diagonály. Chrám sv. Mikuláše je orientován do Kurného trhu a do trychtýřové uličky k jižnímu křídlu radnice. Západní průčelí chrámu je skryto rohovým domem. Na náměstí vznikl palác Kinských, který spojuje tři domy. Přibližně v těžišti náměstí stojí Krocínova kašna a Mariánský sloup.

současnost

Definitivní zkázou pro kompozici náměstí bylo zničení severní části radnice.

1.3

Staroměstská radnice

Staré Město (Pražské město) získalo městská práva v roce 1232, ale radní se scházeli v kostele sv. Mikuláše nebo v soukromých domech. Až v roce 1338 dostali svolení od Jana Lucemburského. K tomuto účelu zakoupili Wolflínův dům, který stál uprostřed tržiště, tehdy ještě osamocený a izolovaný od sousední zástavby uličkou. Pravděpodobně již tehdy (viz obr 11) měl nárožní věž. Ta se ale vzápětí přestavuje. Stavba arkýřové kaple započala v roce 1348 dle návrhu Petra Parléře. V okolí radnice se nacházely kotce, ty se ale kvůli rozšíření Wolflínova domu v roce 1360 pro potřeby radnice musely přesunout do prostoru Havelského města a staly se tak základem známých trhů. K dalšímu rozšíření došlo v roce 1387, kdy se připojil k radnici sousední dům Kramáře Kříže.

V roce 1458 byl v radnici korunován Jiří z Poděbrad a vzápětí proběhla řada pozdně gotických úprav radnice. Severně od věže vznikla monumentální budova (východní křídlo) z dílny Parléřovské hutě. Uvnitř se nacházela reprezentační zasedací síň se síťovou klenbou. Ke konci 15. století byla také přestavěna kaple a postaven gotický vstupní portál s vestibulem a přístavek pro Orloj (mistr Hanuš 1490, předchůdce od začátku století). V roce 1548 byl v rámci jižního křídla zakoupen Mikšův dům. Poslední připojená budova v jižním křídle byl dům U kohouta v letech 1830-34.

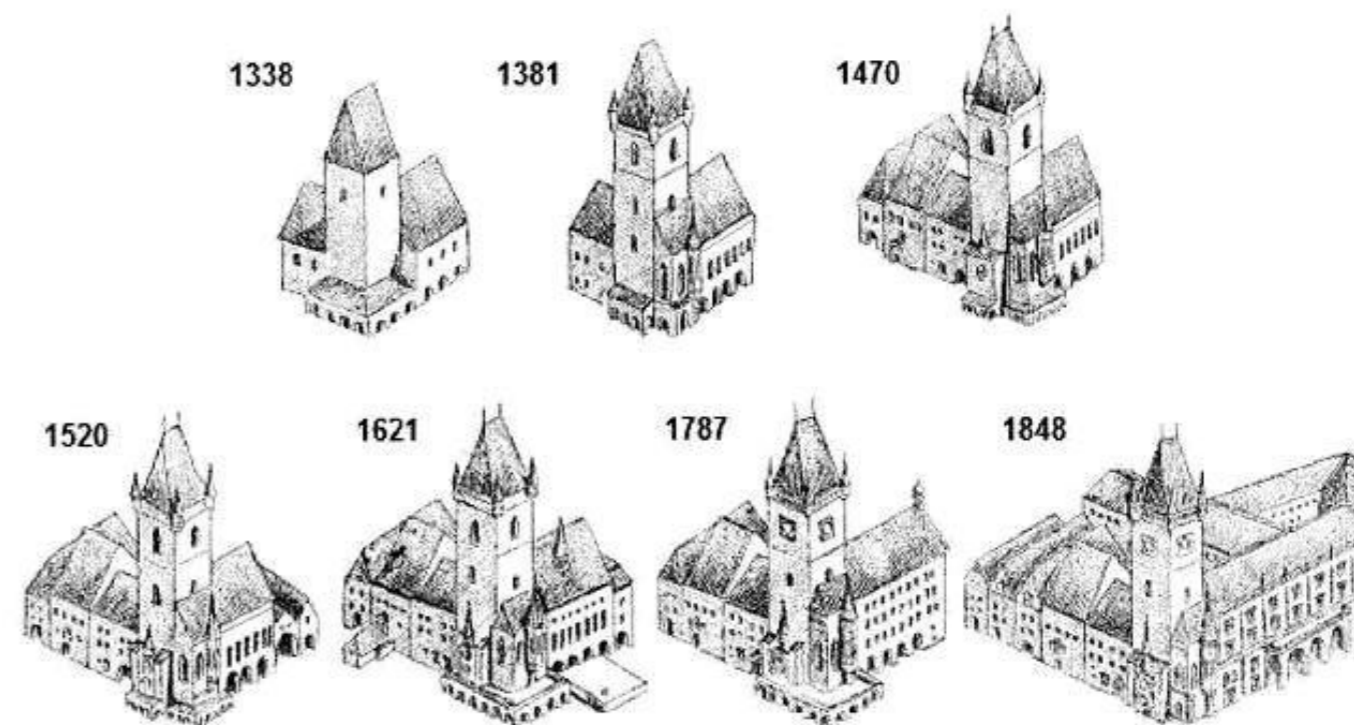
V době vzpoury 1618-1620 bylo narychlo přestavěno východní křídlo pro potřeby vládnutí celým Zemím koruny české z radnice. Parléřovské křídlo bylo znehodnoceno, přepatrováno, arkáda zničena, vznikly přístavby krámků v přízemí.

Po sjednocení Pražských měst 1784-87 se z radnice stává centrum městské správy. Dochází k další úpravě východního křídla, které je přepatrováno na čtyřpodlažní. Architekt Antonín Heger v této době navrhl nový ochoz a hodiny na věži.

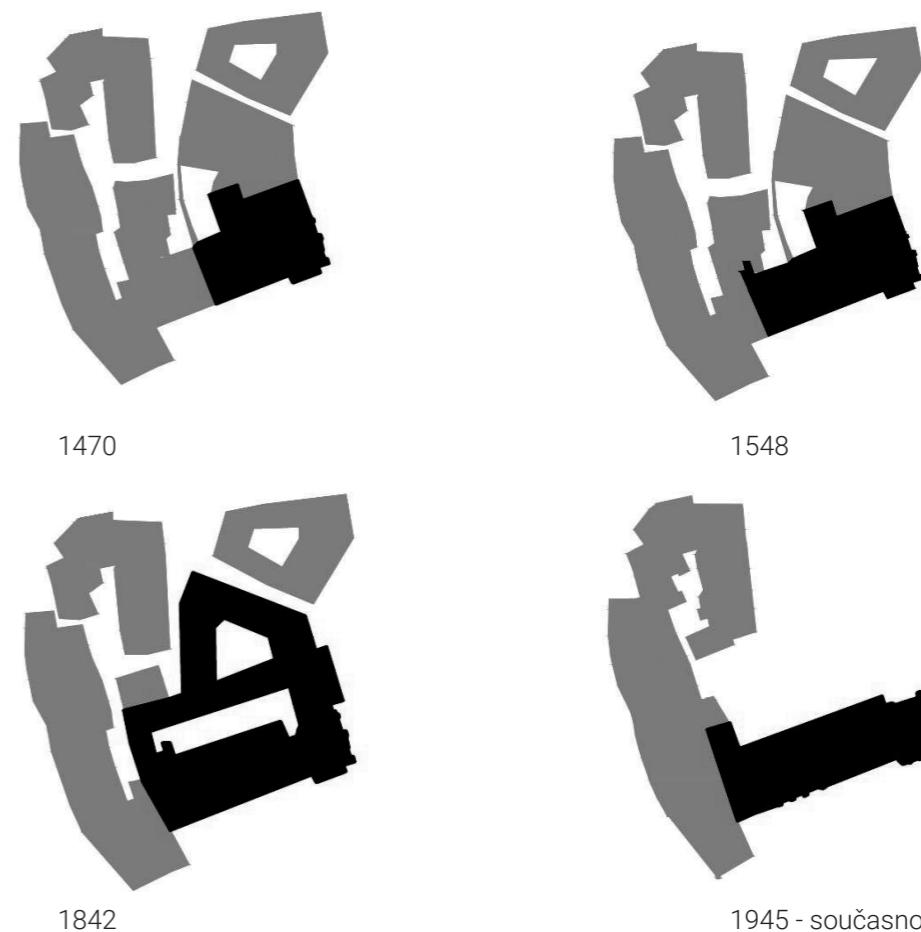
Na začátku 19. století je východní křídlo zbořeno, aby uvolnilo místo celé nové části radnice (severní a východní). Tato novogotická část vzniká v 30. a 40. letech dle návrhu architektů Sprengera a Nobileho. V jižním křídle byl průchod ke sv. Mikuláši. Dodnes je to patrné v Mikšově domu. Ten byl nevhodně přestavěn v roce 1879 architektem A. Baumem, který zde vytvořil zasedací sál (úprava na Brožíkovu síň 1911 Chochol). Původní dělení Mikšova domu je patrné v přízemí. Další dílčí úpravy jižního křídla provedl Jan Kotěra. Jednalo se např. o primátorskou síň nebo schodiště.

V rámci asanace (1899-1900) proběhla první soutěž na přestavbu radnice (po roce 1945 na dostavbu). Celkem proběhlo 8 soutěží, poslední v roce 1987.

Při Pražském povstání celé severní a východní křídlo shořelo a muselo být strženo, dodnes nebyla tato část obnovena. Zůstalo pouze jedno pole oken u radniční věže jako připomínka na Květnové povstání.

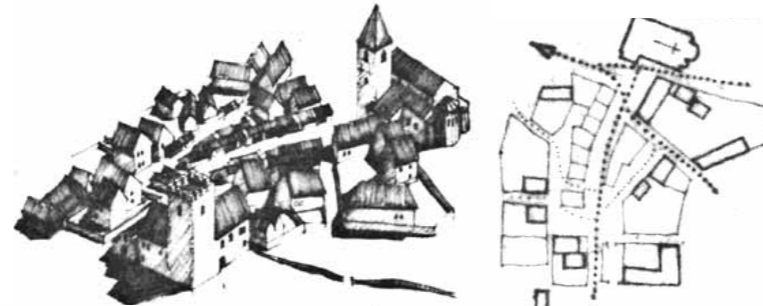
- 15 1381 Wolflínův dům po rozšíření a s radniční věží
- 1470 radnice s orlojem a s domem Kramáře Kříže
- 1520 v 16. století byl připojen Mikšův dům
- 1621 východní křídlo bylo přestavěno pro potřeby českých stavů
- 1787 po sjednocení pražských měst, bylo východní křídlo znovu upraveno a přepatrováno
- 1848 v 19. století byla radnice významně rozšířena o severní a východní novogotické křídlo

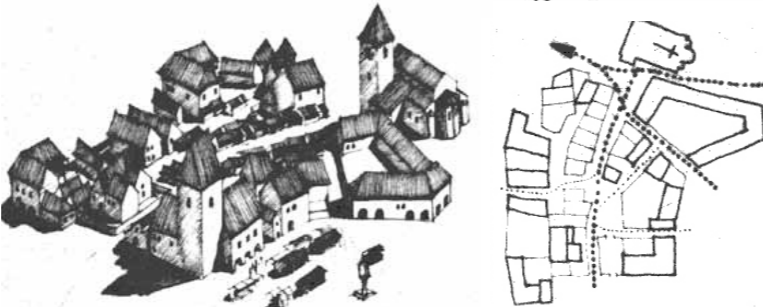
1180

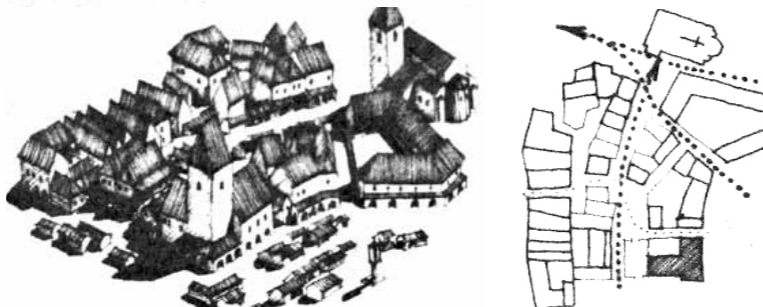
1230

1270

1338

1381

1470

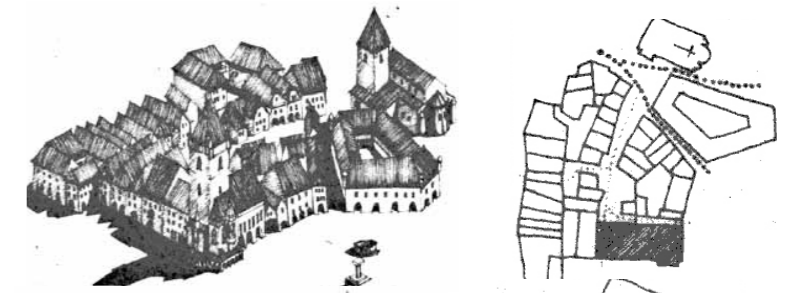

Zakoupení Wolfínova domu pro potřeby radnice

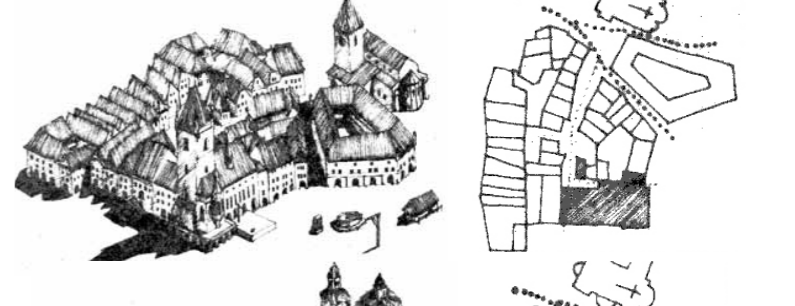
Dostavba nové věže, rozšíření Wolfínova domu, Krenův dům se uzavírá do samostatného bloku

Výstavba pozdně gotického východního křídla, připojení domu Kramáře Kříže

1520

1621

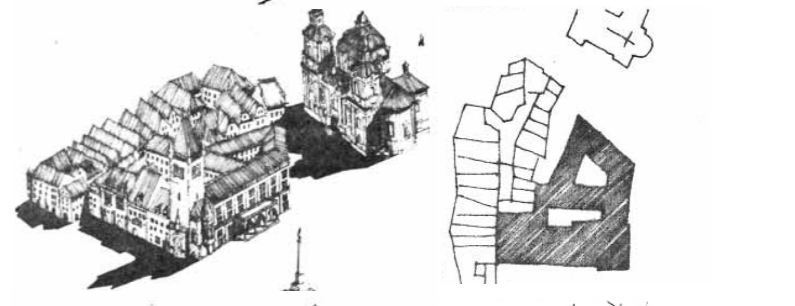
1787

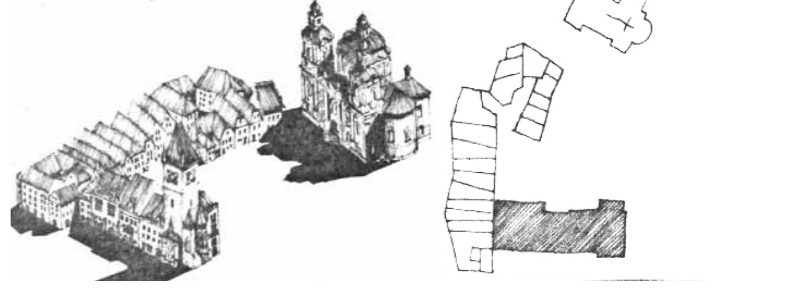
1857

1901

1970

Připojení Mikšova domu, přestavba východního křídla (přepatrováno, změna fasády)

Přestavba východního křídla pro potřeby správy celé Prahy (přepatrováno, změna fasády) Krenův dům je barokně přestaven dle návrhu Dietzenhofera

Nové Nobileho a Sprengerovo východní a severní křídlo

Asanace zbourání Krennova domu

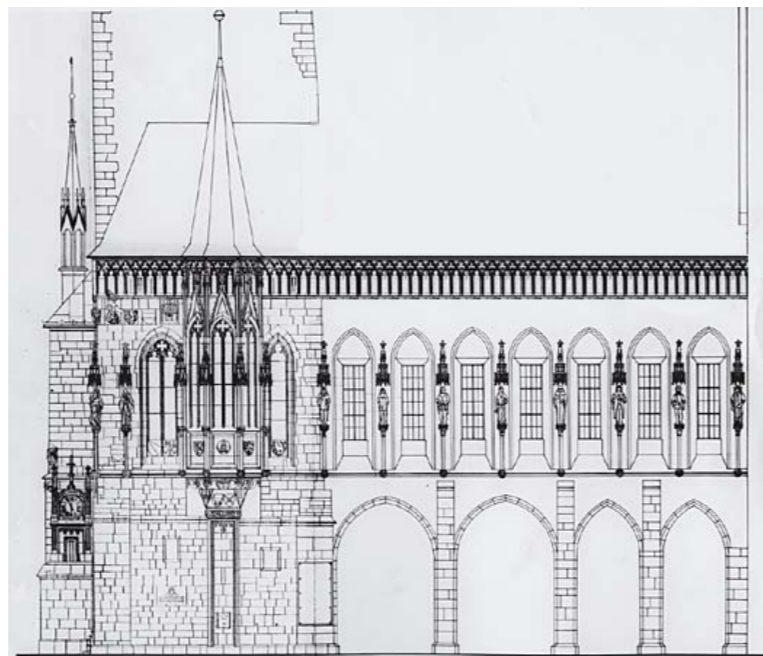
Zbourání novogotické části radnice od Sprengera a Nobileho

Staroměstská radnice 15-16. století

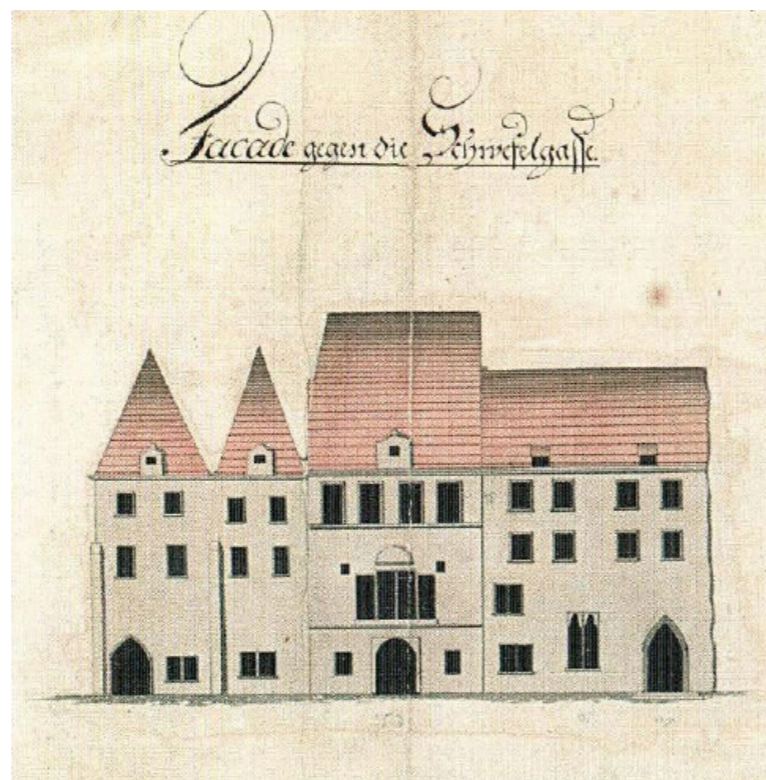
17

pravděpodobná podoba
východního křídla od Parléřovské
huti
(cca 1470-1618)

18

(z prava)
-Wolfínův dům
-dům Krámáře Kříže
-Mikšův dům

Staroměstská radnice 17-18. století

19

stav po přestavbě v letech
1618-20
Nad sál bylo přidáno ještě jedno
patro. Arkády a lomená okna byly
odstraněny. Celé gotické křídlo
tak bylo značně znehodnoceno.
(Ludvík Kohl)

20

radnice po sjednocení Pražských
měst.
Po roce 1784 se z radnice
spravovala celá Praha, proto bylo
potřeba další rozšíření. Kromě
dalšího přepatrování východního
křídla, vzniknul i ochoz radniční
věže. S východním křídlem
přímo sousedily domy č.p. 637
(Šerhov/Scherhof) a č.p. 638.
Při novogotické přestavbě v 19.
století byly oba domy zbourány
a nahrazeny novostavbou
radnice.
(Vincenc Morstadt)

Staroměstská radnice 19. století

21

zbourání křídla na začátku 19. století. Před výstavbou novogotické části radnice, bylo zbořeno celé východní křídlo a dva sousední domy (Josef Koruna)

22

Nobileho a Sprengerova křídlo

32

Staroměstská radnice po roce 1945

23

Novogotická část radnice od Sprengera a Nobileho po roce 1902 (již bez Krennova domu). Nobile navrhl do prostoru Staroměstského náměstí komplex budov, který již nepřipomínal starší drobnější a malebnější strukturu Starého města. Na místě této dostavby Staroměstské radnice stálo dříve několik drobnějších domů a východní křídlo radnice.

24

Staroměstská radnice pod lešením v průběhu oprav a demolice jižního křídla; poškozeno během Pražského povstání 5. – 9. května 1945. Fotograf Josef Sudek

33

1.4

Krennův dům

Nájemní Krennův dům byl jeden z největších barokních domů v Praze. Podél celého přízemí byly rozmístěny obchody a dům byl průchozí přes dvůr. Před asanací byla severovýchodní část náměstí souvisle zastavěna. Byl také poměrně ojedinělý tím, že jako átriový solitér tvořil samostatný blok.

Dle nálezů románských základů byl dům postaven pravděpodobně v 11. -12. století. Původně byl dvoupatrový, v 16. století byl přestavěn na třípatrový renesanční dům. Barokní (čtyřpatrovou) přestavbu navrhl K.I.Dietzenhofer v 18. století ve stejné době jako výstavbu chrámu sv. Mikuláše. Poslední úpravou domu byla přestavba fasády přízemí pro vitríny a vstupy do obchodů.

Krennův dům byl zbořen v rámci asanace v roce 1902 (bez jakéhokoli předchozího průzkumu), a došlo tak k narušení celého prostoru a architektonického řádu náměstí.

31

pohled na Krennův ze severozápadní části náměstí

33

náměstí mezi lety 1890-99

32

Detail barokní šambrány

34

náměstí těsně před zbořením Krenova domu. Je již vidět Pařížský ulice a nový nárožní Schierův dům, který nevhodně převyšoval chrám sv. Mikuláše. Po poškození v roce 1945 byl o jedno patro snížen.

35

pohled na severní část náměstí s Krennovým domem v roce 1901 (v tomto roce byly všechny domy zbořeny)

37

Krennův dům patřil mezi nejvýznamnější barokní městské domy v Praze.

36

pohled na Krennův z dnes již neexistujícího Kurného trhu z roku 1901. Dům ke konci své existence již nebyl průchozí. Všechny západní vchody byly využity pro obchody.

38

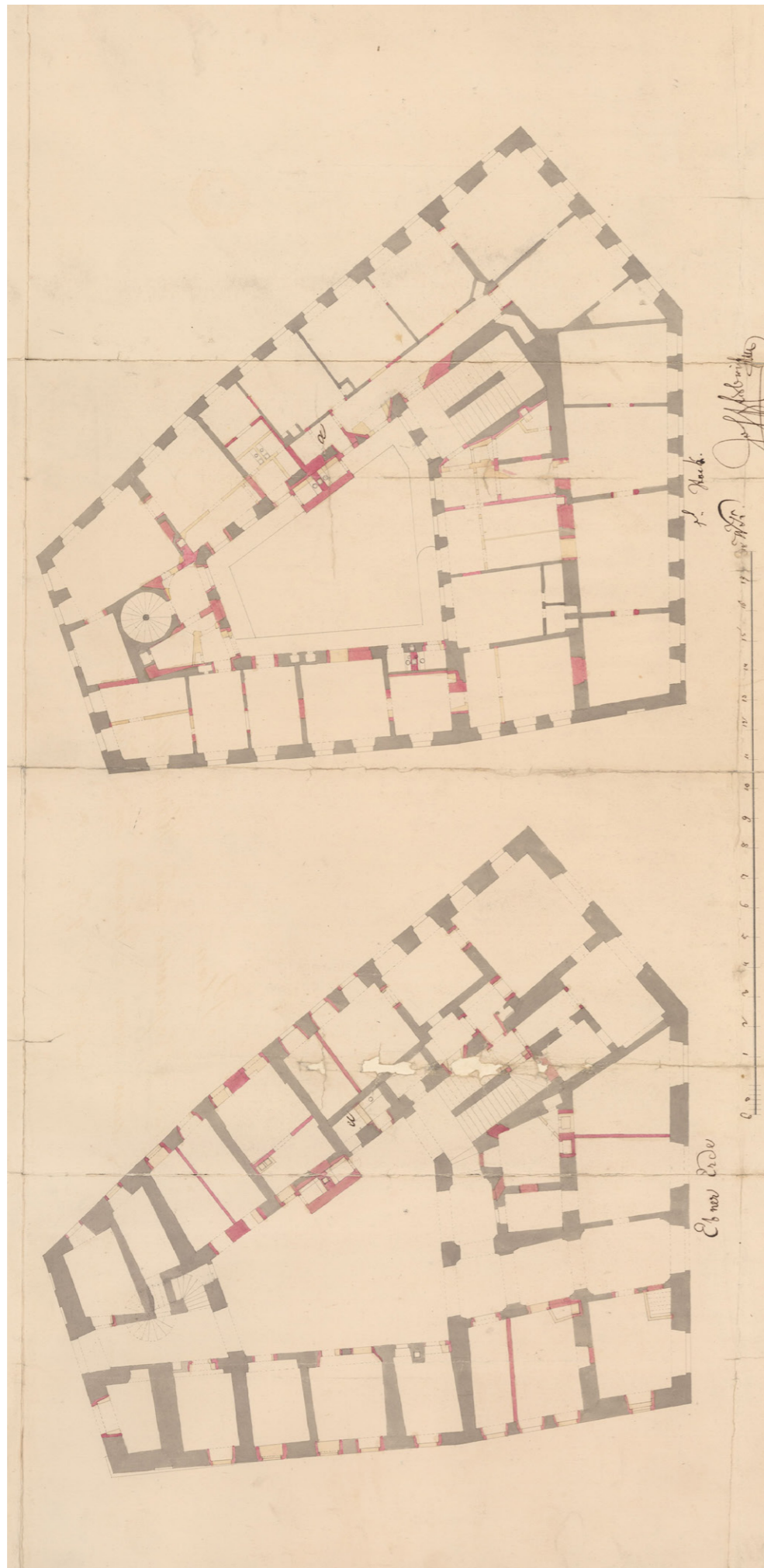
Detail barokní šambrány

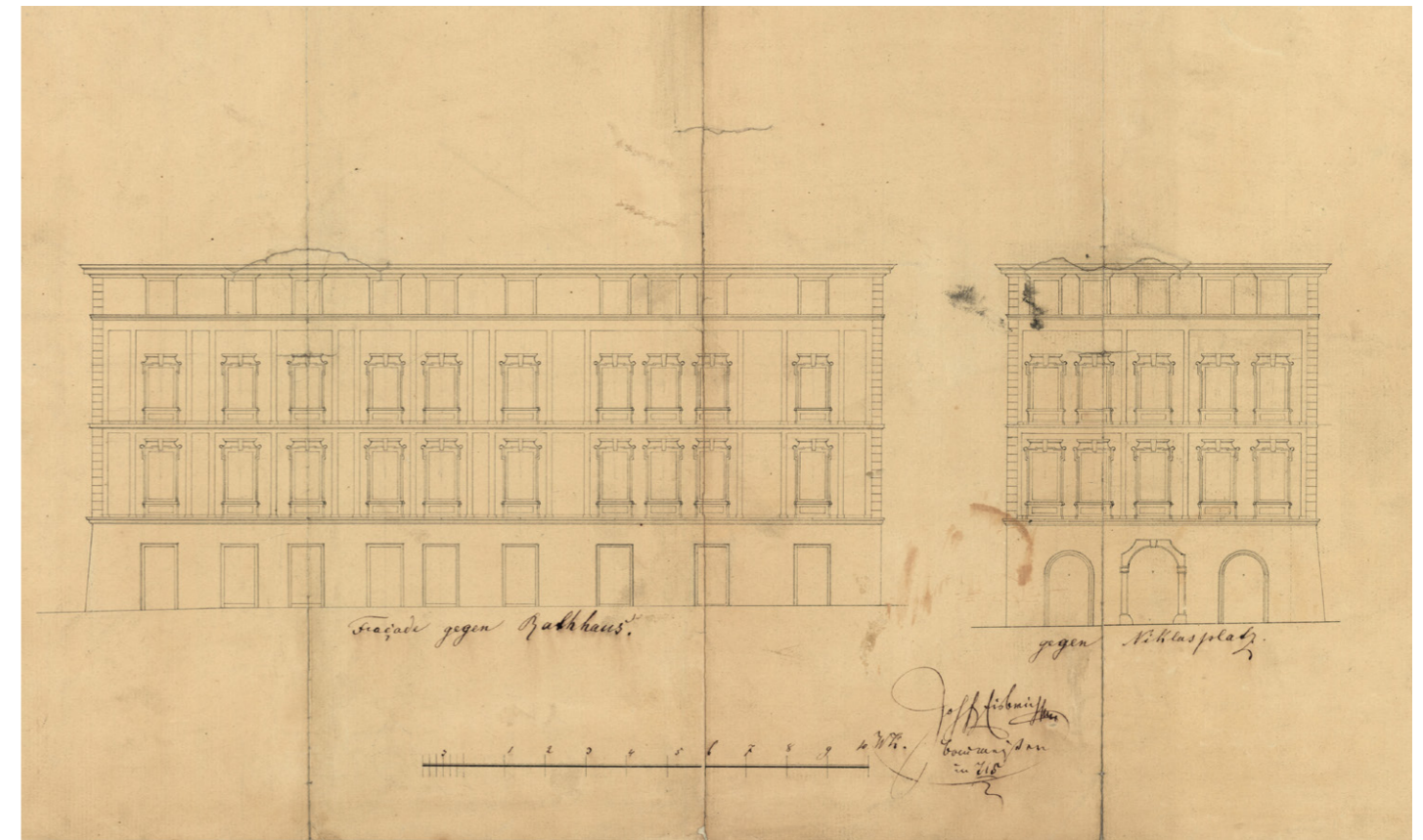
Krennův dům
Výkresy

39

půdorys přízemí a 1. patra z roku
1846

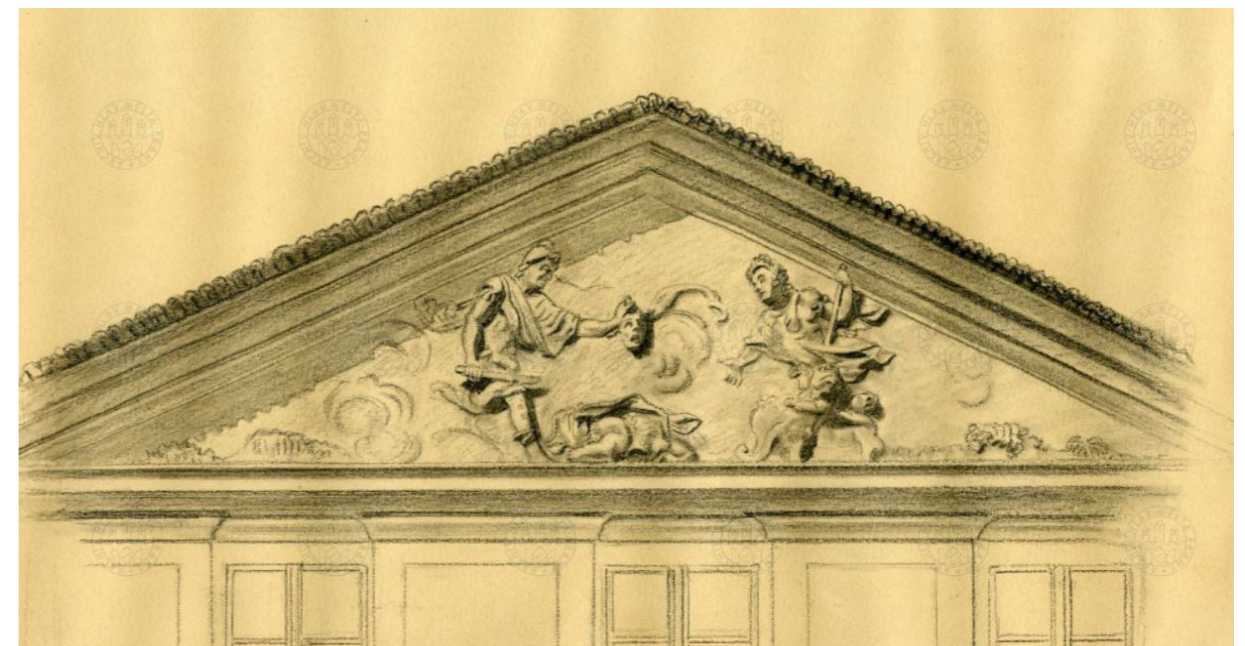

38

40 fasáda naproti radnici a naproti chrámu sv. Mikuláše

41 detail tympanonu na hlavním průčelí

39

42 Fasády, východná strana náměstí pred rokem 1787

2

2 Současnost

2.1	Struktura	54
2.2	Staroměstská radnice	58
2.3	Předprostory náměstí	62
2.4	Výška zástavby	66
2.5	Památková péče	68
2.6	Dopravna	70
2.7	Inženýrské sítě	72
2.8	Územní plán	74

Současná neutěšená situace náměstí je důsledkem nešťastných zásahů a událostí posledních 120 let. Nejedná se jen o urbanistické problémy, ale i o funkční deformaci, na které se velkou měrou podílí narůstající turismus. Místní občůdky vystřídaly trdelníky, thajské masáže, nebo tursistické restaurace, jejíž zahrádky v různých podobách ukrajují náměstí. Naproti tomu ale v Kinského paláci sídlí Národní Galerie.

Na náměstí je řada historicky cenných objektů. Největšími dominantami náměstí jsou Staroměstská radnice s gotickou radniční věží, Týnského chrám z 15. století, gotický dům U kamenného zvonu a barokní palác Kinských.

48

49

50

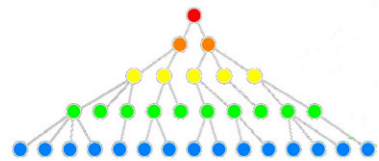
2.1

Struktura

51

Space syntax
Aneta Hlaváčková, Julián Čižmár,
Anna Křížová, Klára Kovaříková,
Slavomír Peterka

Legenda hierarchie

Před asanací

Po asanaci

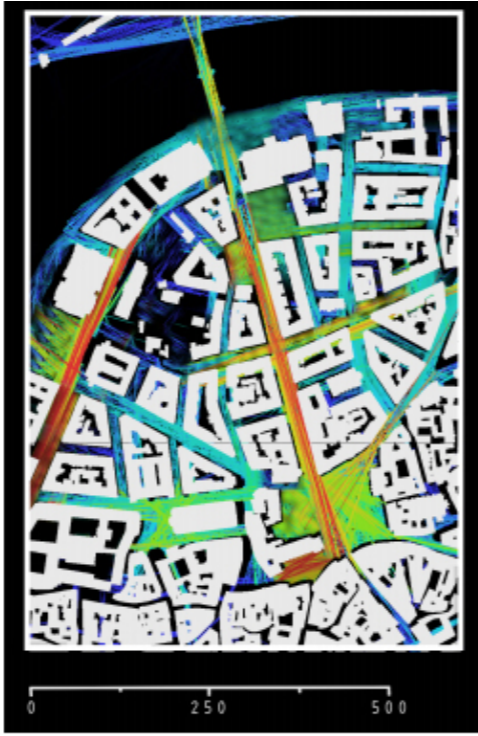

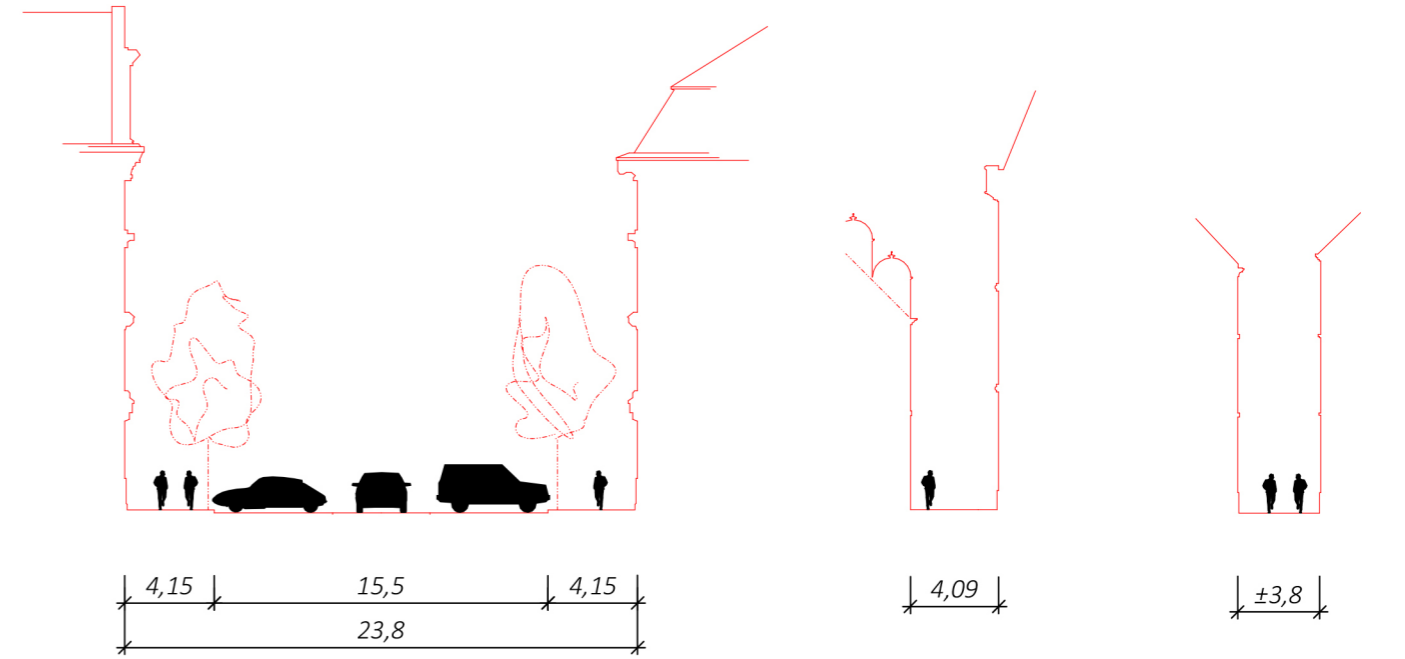
Diagram space syntax zobrazuje výrazný rozdíl hierarchie a struktury ulic před a po asanaci. Struktura ulic po asanaci je racionálně komponována s důrazem na vyšší integritu a hygieničnost prostředí. V rámci náměstí se hlavní diagonální přístupná osa změnila z Dlouhé na ulici Pařížskou.

Pařížská ulice stojí v opozici proti středověkému typu ulic, kterými se přichází na náměstí z jižní strany. Urbanisticky tak Pařížská ulice narušuje uzavřenost náměstí a otevírá pohledové osy.

Vstupováním na náměstí ze severu tak přicházíme o moment vstupu, hranice mezi ulicí a náměstím ztrácí na intenzitě.

1:350

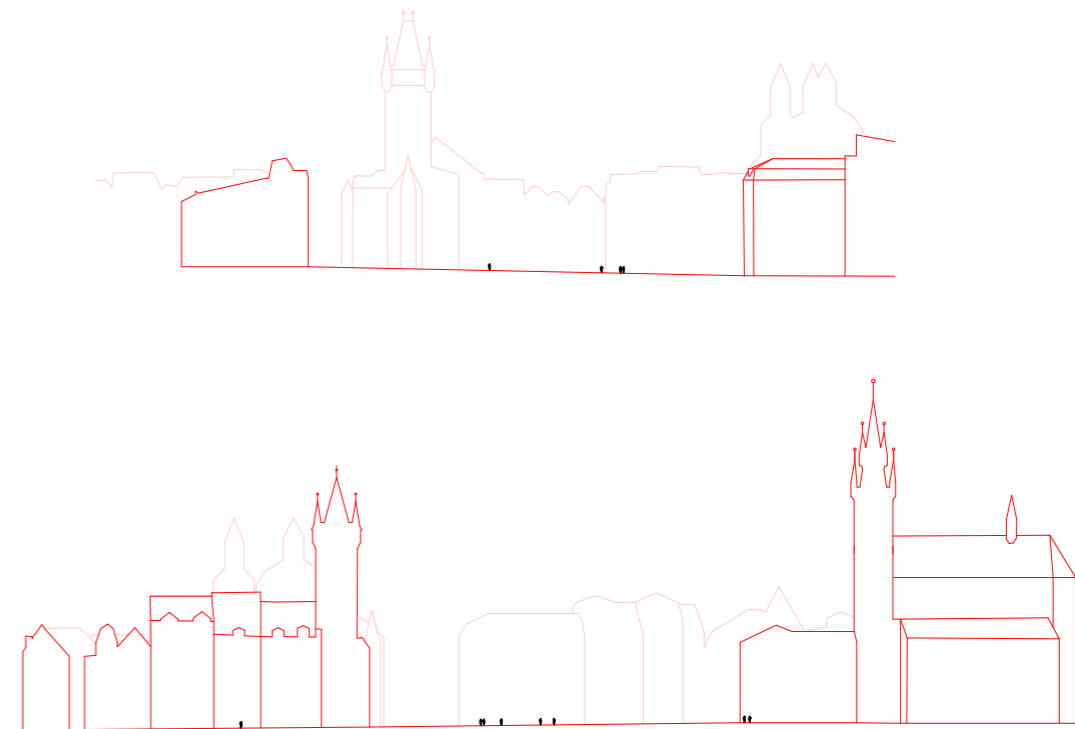

ul. Pařížská

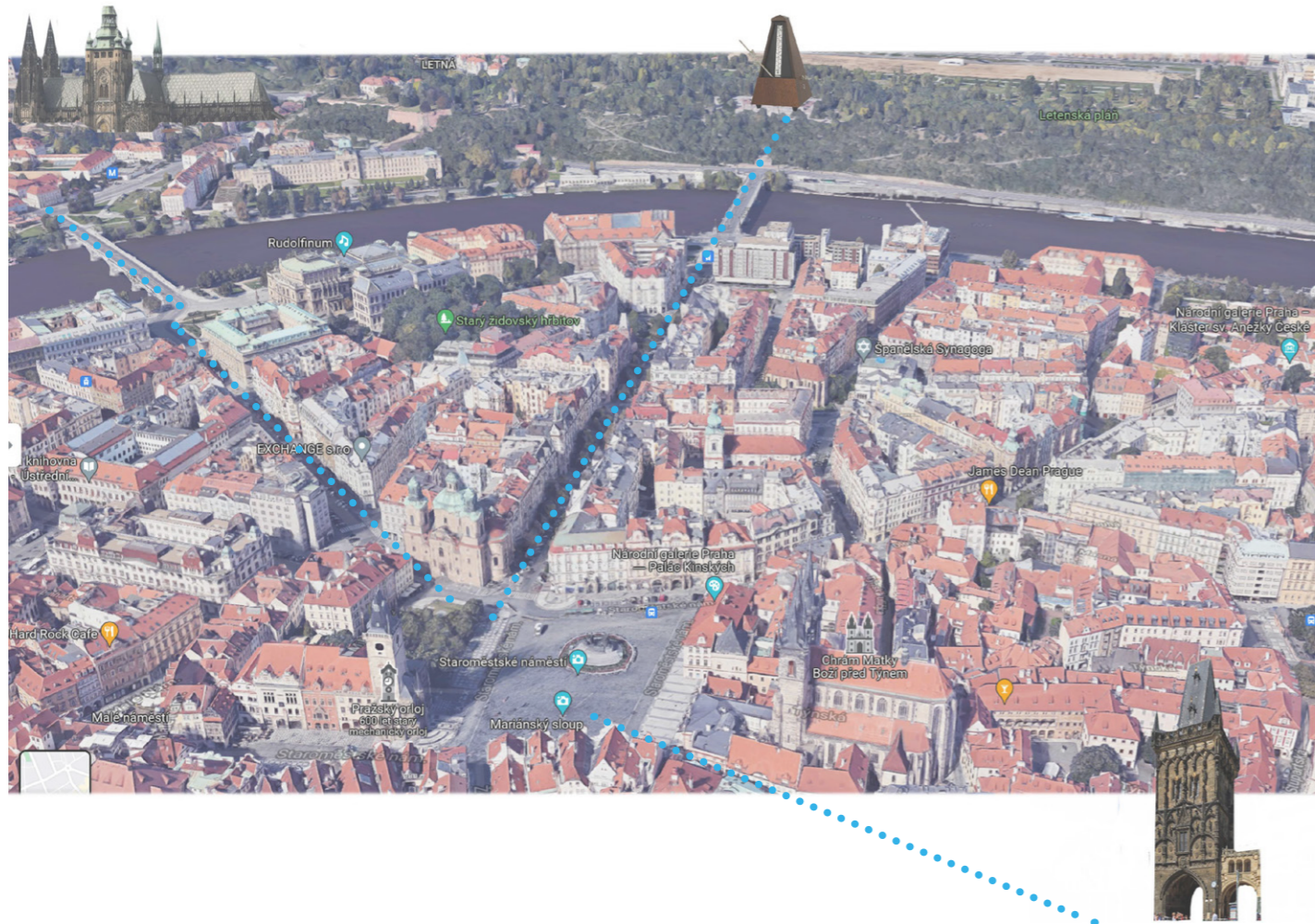
ul. Týnská

ul. Melantrichova

řezy náměstím
1:2000

Pohledové cílové dominanty

Výškové dominanty

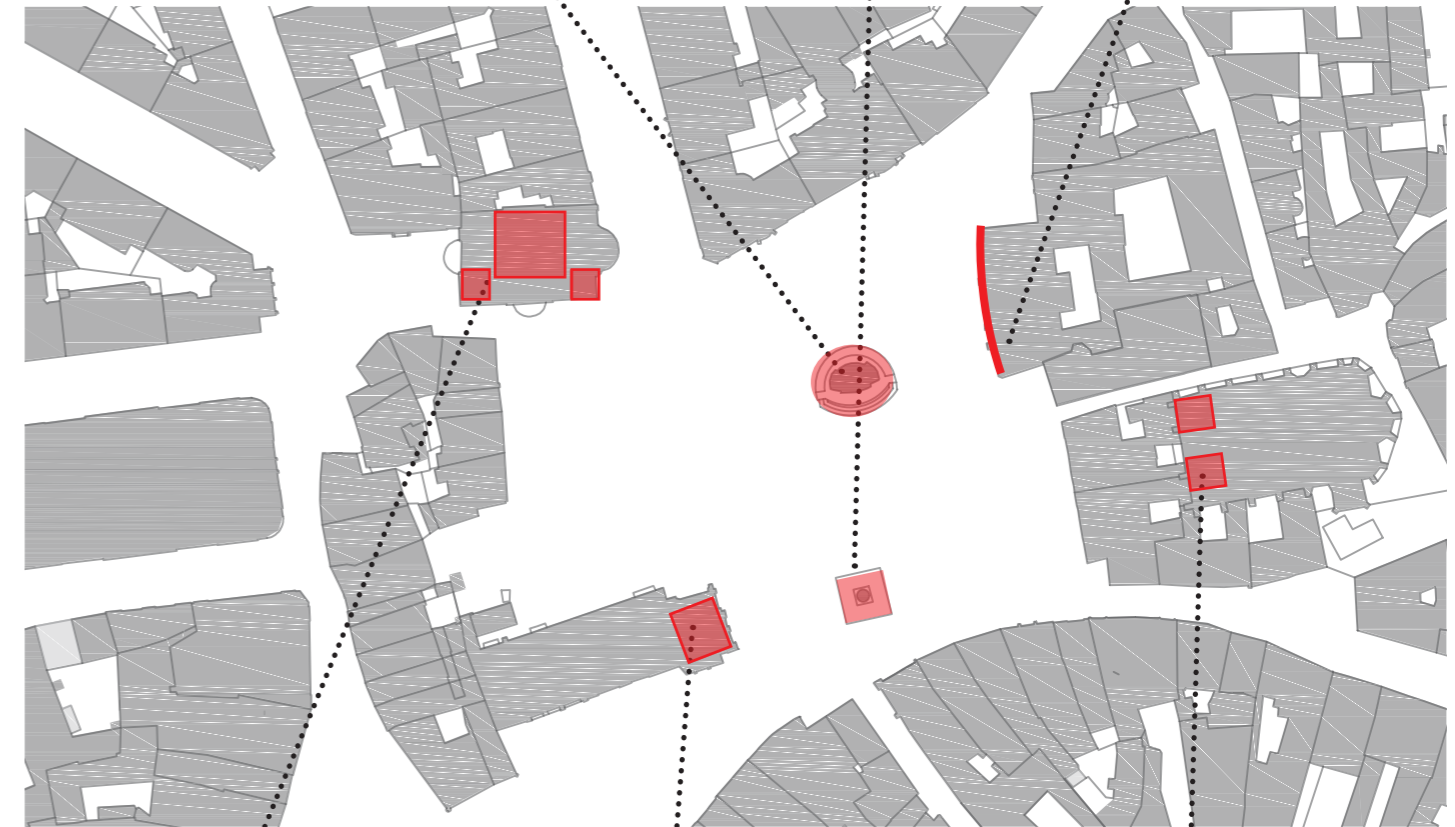
Památník Jana Husa

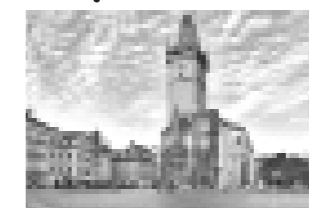
Mariánský sloup (2020)

Palác Kinských

chrám sv. Mikuláše

Věž Staroměstské radnice

kostel Panny Marie před Týnem

56

pozděně gotická radní síň

58

Brožíkova síň

57

svatební síň

59

Jiříkova síň

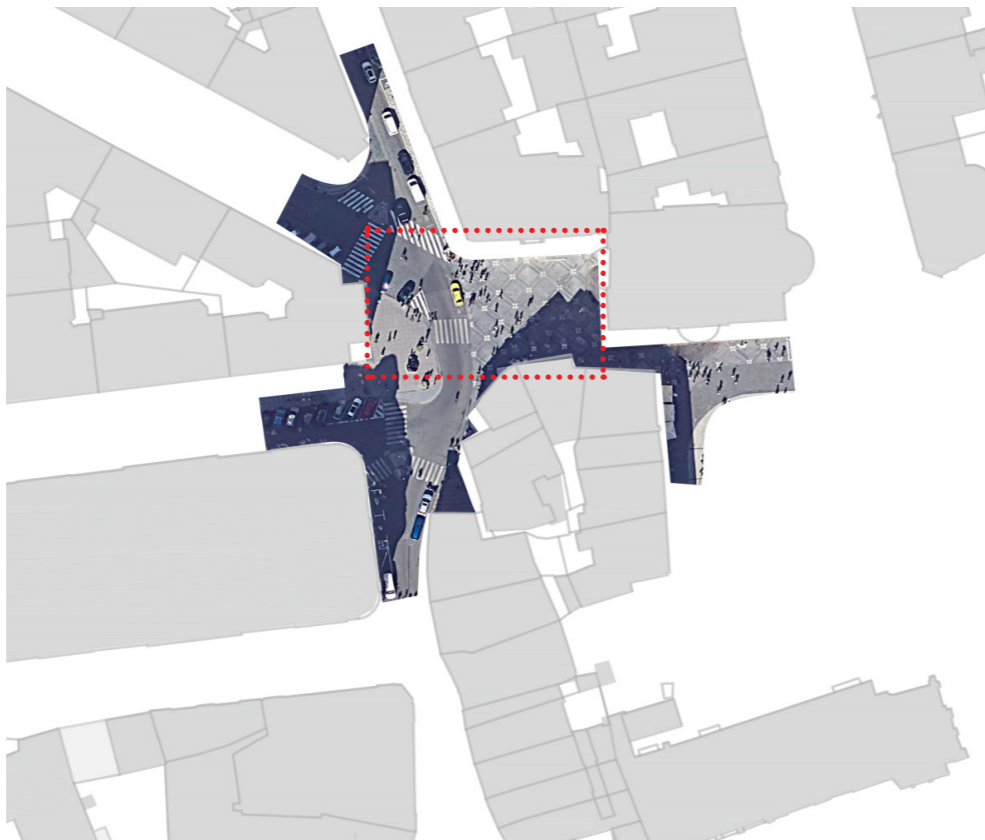

2.3

předprostory náměstí

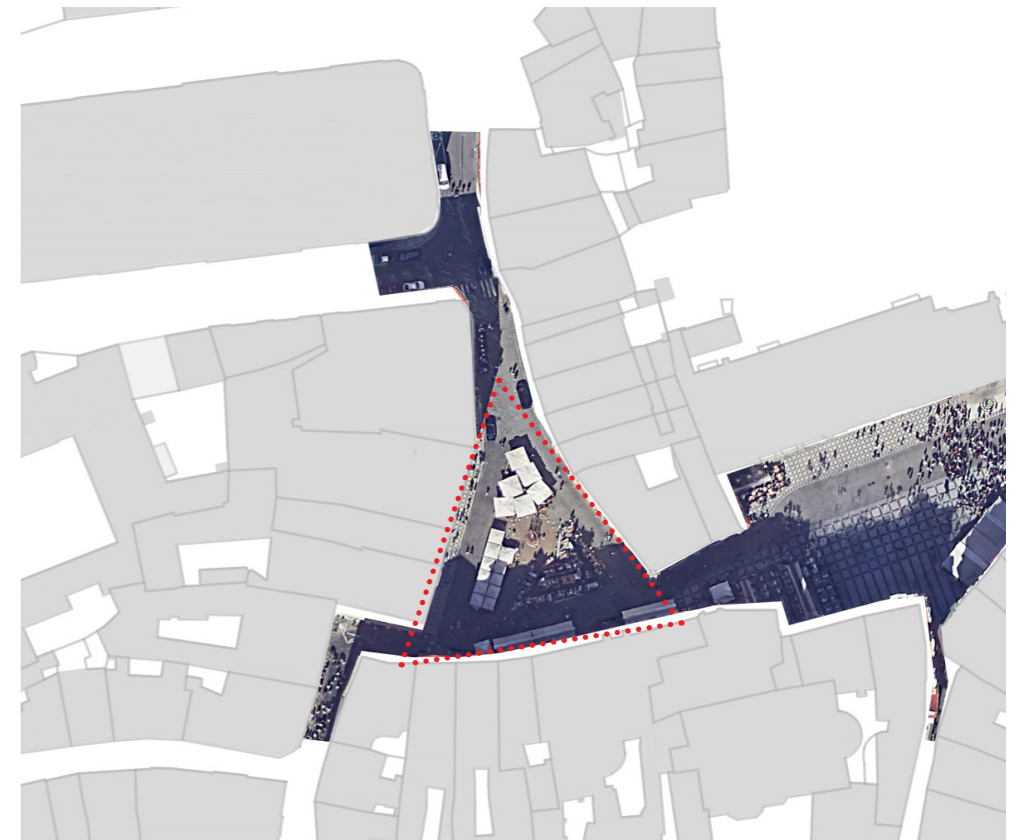
Náměstí Franze Kafky

60

Malé náměstí

61

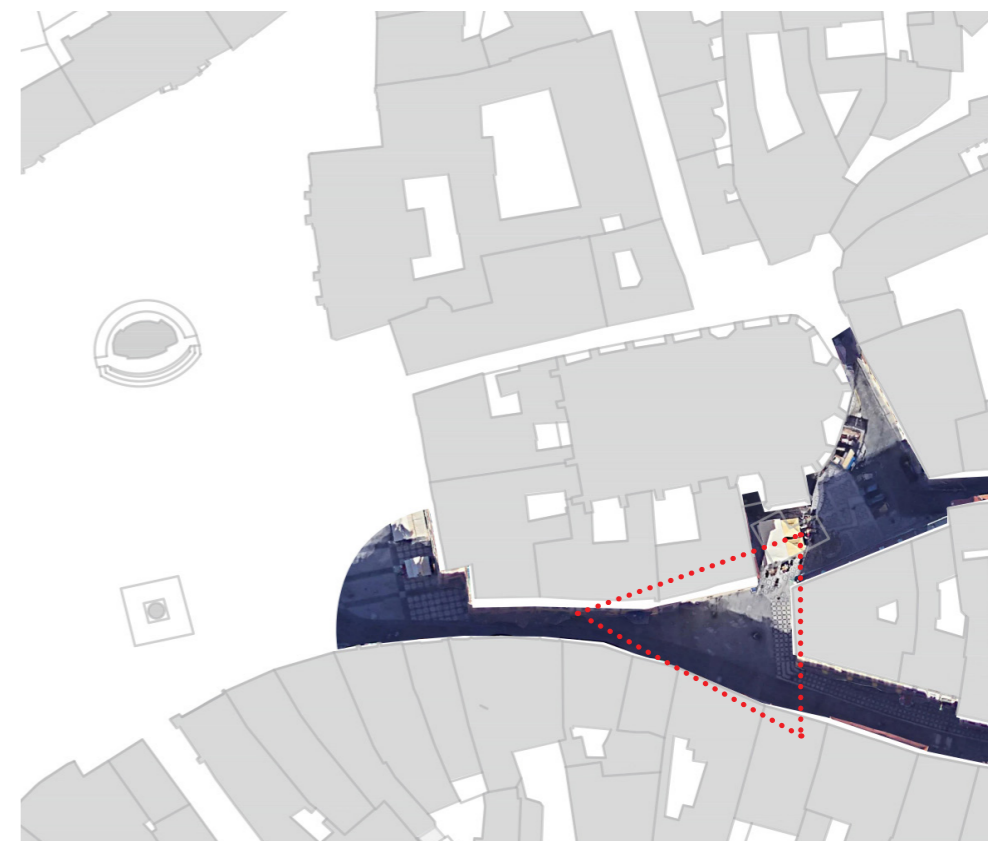
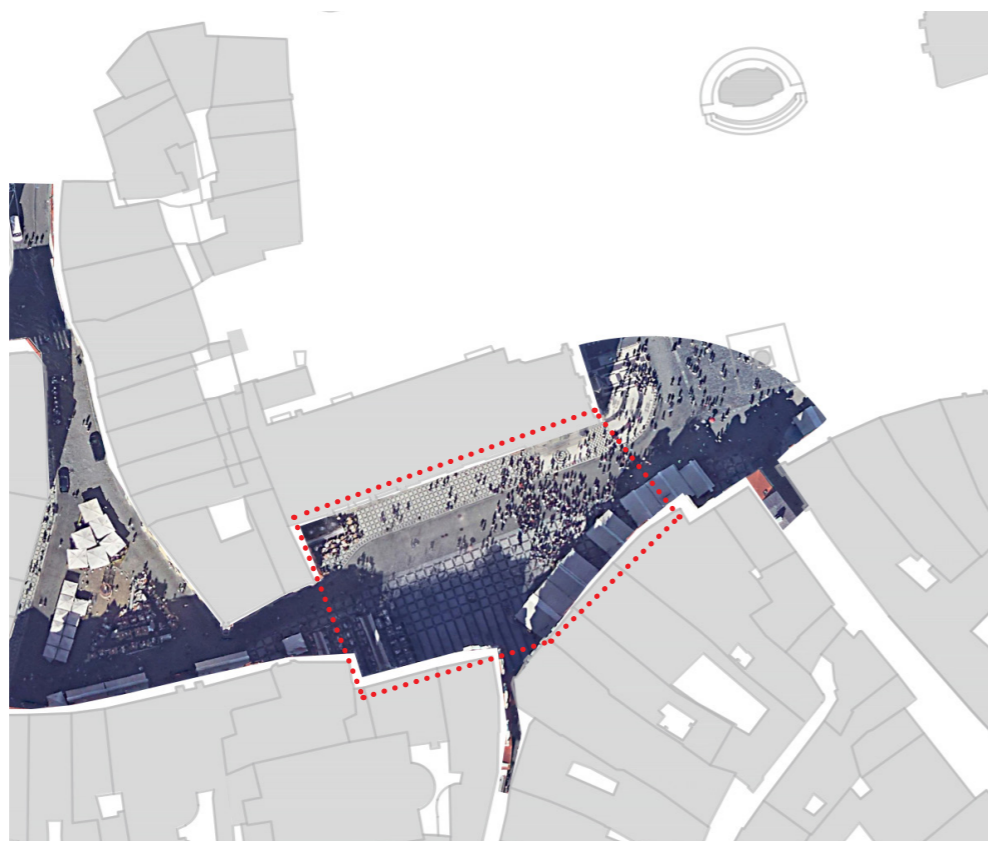
Před radnicí

62

Celetná

63

3

4 Zadání

4.1	Univerzita Karlova	110
4.2	Prostory UK	116
4.3	Výkresy	120
4.4	Reference	

3.1

Univerzita Karlova

Univerzita Karlova byla svědkem a tvůrcem historických okamžiků nejen Prahy, ale celé naší země. Ve středověku se zasloužila o rozvoj Prahy, její absolventi byli významnými osobnostmi našich dějin. Univerzita je zárukou stability, tradice a otevřenosti všem. Univerzita je pojmem, je historií. Právě tyto aspekty potřebuje Staroměstské náměstí. Navrhujeme tři způsoby rozvoje UK v severozápadním cípu náměstí - aula magna, reprezentativní bydlení pro pedagogy a studentský dům.

Symbolicky potvrzujeme postavení univerzity v rámci města.

Univerzita dotvoří a funkčně doplní Staroměstské náměstí. V žádném ohledu funkčně ani svou podstatou nenaruší jeho historický ráz, právě naopak. Po thajských masážích, trdelnících a směnárnách se na náměstí vrací tradice a historie.

STRUKTURA: 17 fakúlt
4 vysokoškolské ústavy
5 dalších samostatných pracovišť
4 účelových zařízení

STUDENTI: 49 508
BAKALÁŘSKÉ STUDIUM: 18 531
MAGISTERSKÉ STUDIUM: 15 222
MAGISTERSKÉ STUDIUM
NAVAZUJÍCÍ: 9 336
DOKTORSKÉ STUDIUM: 6 676

ZAMĚSTNANCI: 9 099
AKADEMIČTÍ A VĚDEČTÍ: 5 120
OSTATNÍ: 3 979

ROZPOČET: 12,6 miliard Kč
PŘÍSPĚVEK A DOTACE
NA VZDĚLÁVACÍ ČINNOST: 5,1 miliard Kč
DOTACE NA VÝZKUM,
VÝVOJ A INOVACE: 3,8 miliard Kč
VLASTNÍ VÝNOSY: 3,6 miliard Kč

Zdroj
Univerzita Karlova, Výroční zpráva
o činnosti 2020,
Výroční zpráva o hospodaření
2020

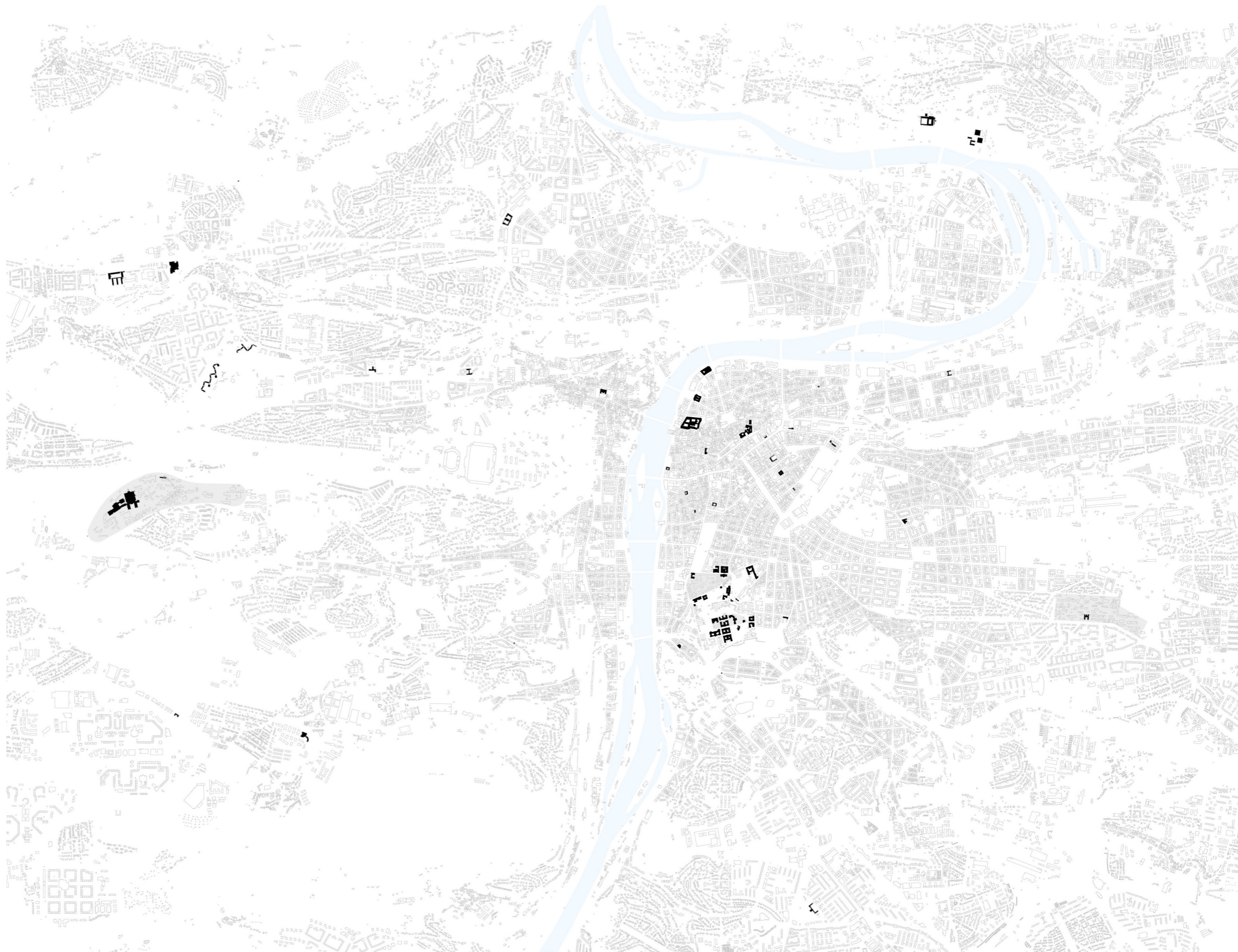

Univerzita Karlova

Karlova Univerzita založená 7. 4. 1348 Karlem IV. a je jednou z nejstarších vzdělávacích institucí ve střední Evropě. Dnes má 17 fakult a studuje zde více než 50 000 studentů z České republiky i ze zahraničí a řadí se mezi přední výzkumné instituce. Historický vývoj univerzity poznamenala řada dějinných událostí od husitského hnutí přes národní obrození kdy se rozdělila na českou a německou část, která zanikla s pádem nacistické říše po sovětskou okupaci.

Univerzita samotná je nositelem významné tradice nejen českého vzdělávání ale i morální neboť její studenti sami mnohokrát zasáhli do vývoje historických událostí ať už máme na paměti Jana Opletala, Jana Palacha nebo demonstraci 17. listopadu 1989 na Albertově.

V současnosti univerzita dále cílevědomě rozvíjí své výzkumné a vzdělávací programy a spolupracuje s řadou významných zahraničních institucí a univerzit.

Fakulty

KtF	Katolická teologická fakulta
EtF	Evangelická teologická fakulta
HtF	Husitská teologická fakulta
PF	Právnická fakulta
1.LF	1. lékařská fakulta
2.LF	2. lékařská fakulta
3.LF	3. lékařská fakulta
LFP	Lékařská fakulta v Plzni
LFHK	Lékařská fakulta v Hradci Králové
FFHK	Farmaceutická fakulta v Hradci Králové
FF	Filozofická fakulta
PřF	Přírodovědecká fakulta
MfF	Matematicko-fyzikální fakulta
PedF	Pedagogická fakulta
FSv	Fakulta sociálních věd
FTVS	Fakulta tělesné výchovy a sportu
FHs	Fakulta humanitních studií

Vysokoškolské ústavy

ÚDAUK	Ústav dějin UK a Archiv UK
CTS	Centrum pro teoretická studia
CERGE-EI	Centrum pro ekonomický výzkum a doktorské studium
CŽP	Centrum pro otázky životního prostředí

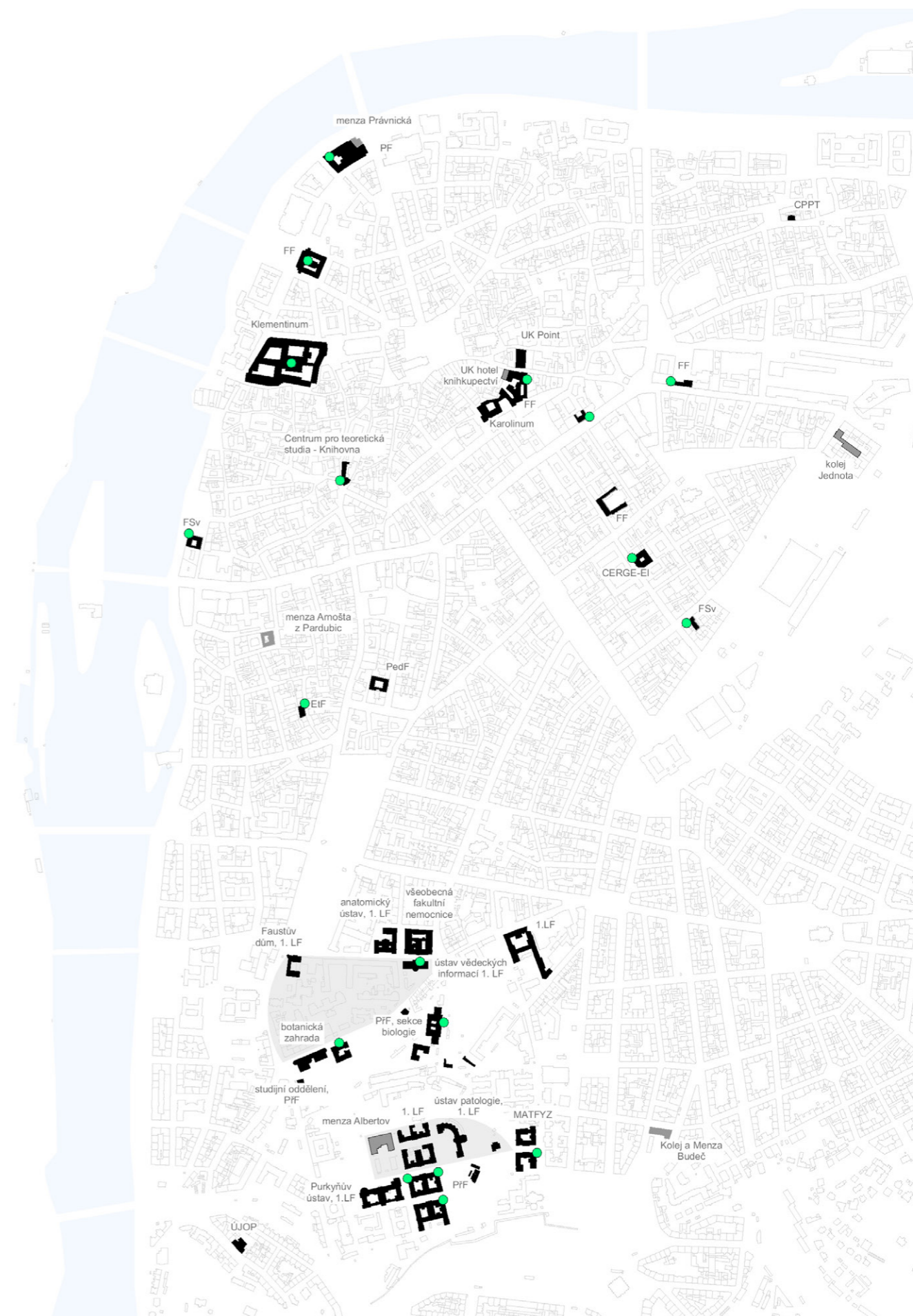
Jiná pracoviště

ÚVT	Ústav výpočetní techniky
CPPT	Centrum pro přenos poznatků a technologií
ÚJOP	Ústav jazykové a odborné přípravy
Ústřední knihovna UK	
Rada vysokých škol	

Účelová zařízení

Koleje a menzy	
Nakladatelství Karolinum	
Správa budov a zařízení	
Centrum Krystal	

	fakulty, ústavy a střediska
	menzy a koleje
	knihovny

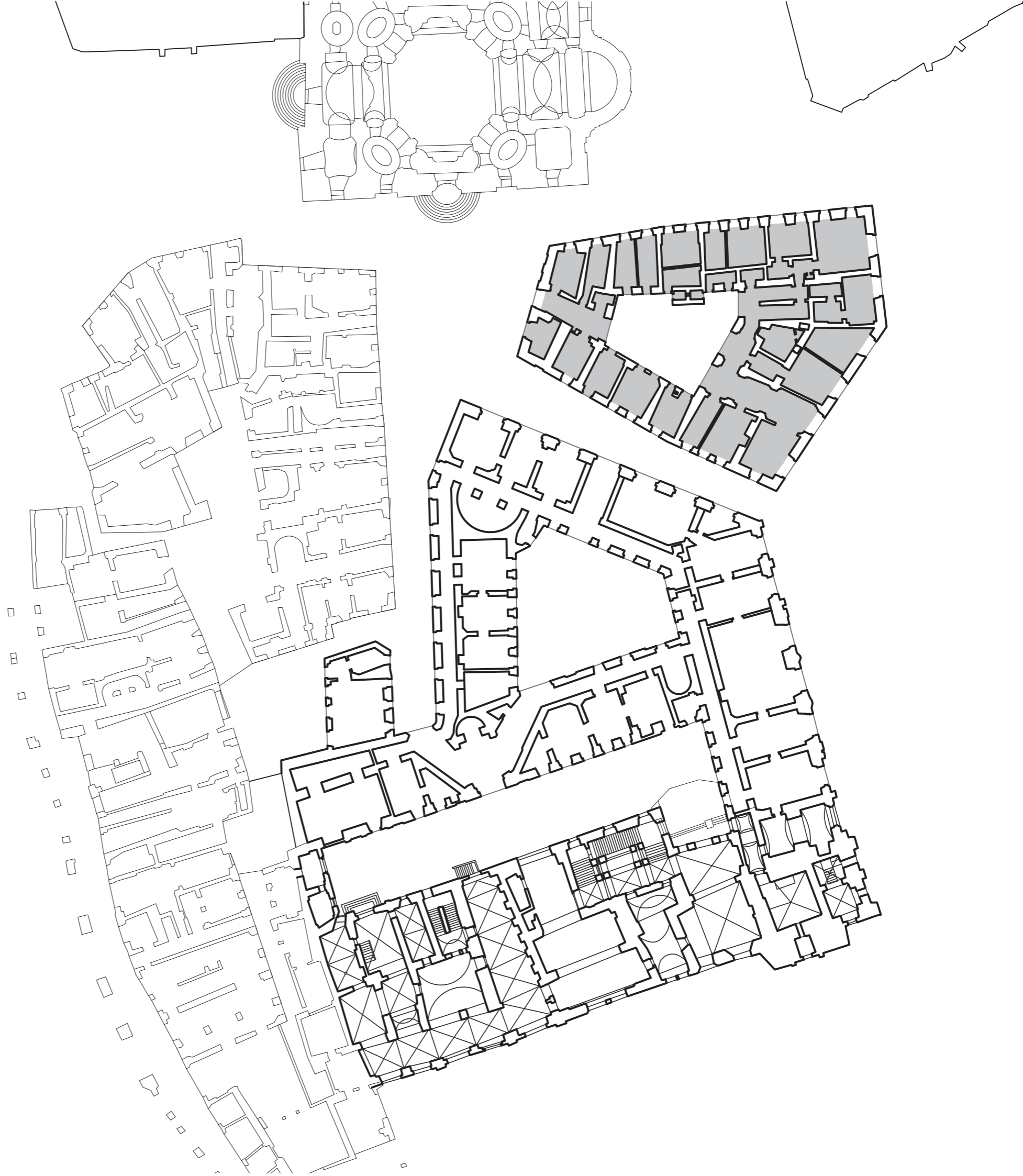
3.3

Výkresy

Přízemí Krenova domu v roce 1846

Zastavěná plocha a plocha dvorů	1110 m ²
Hrubá podlahová plocha	790 m ²
Čistá podlahová plocha	670 m ²
Velikost dvoru	141 m ²
Výška atiky	15 m
4 patra	

V přízemí domu se nacházely obchody a průchod přes dvůr. Ve vyšších patrech byly byty propojené pavlačí. V domě byly dvoje schodiště.

Zdroje

Zdroje vyobrazení

- 1 Zeměměřický úřad, Archiv: <https://ags.cuzk.cz/archiv/>
- 2 Jiří Stratil <https://stratil.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=404184>
- 3 R, "Finis Ghetto", Zlatá Praha IV, 1887-1888, s. 338 (Brůhová K., Pražská asanace, Praha nepostavená,, 2017, s. 21)
- 4 Sborník klubu za starou Prahu na rok 1957, Ochrana památek 1
- 5 Zmizelé stavby Staroměstského náměstí 6.4.2008: https://www.tyden.cz/rubriky/relax/cestovani/zmizele-stavby-staromestskeho-names-ti_52360.html
- 6 F.B.Werner, 1740 (Skalická E a kol., Srdce města, URM Praha, 2008, s.100)
- 7 Eckert, Jindřich, Archiv hl.m, Prahy, sign, VIII 577
- 8 Jaroslav Tatek 2011, Praha 1
- 9 Série fotografií Jana Kříženeckého nebo Františka Krátkého (facebookový profil Obnova Staroměstské radnice)
- 10 foto z roku 1910 (Fascinující pouť proti proudu času. Proměny Staroměstské radnice <https://www.milujuprahu.cz/promeny-staromestske-radnice/>)
- 11 Zeměměřický úřad, Archiv: <https://ags.cuzk.cz/archiv/>
- 12 tamtéž
- 13 tamtéž
- 14 tamtéž
- 15 Jiří Stratil blog iDnes: <https://stratil.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=492168> (V.Choutka, J.Vávra, Staroměstská radnice, sportovní a turistické nakladatelství, Praha 1961)
- 16 Skici z knihy Pražská Staroměstská radnice, Praha, 1979
- 17 Dostavba Staroměstské radnice čeká na nové koncertní provedení (napsáno pro časopis Zprávy památkové péče, publikováno tamtéž v č. 5/2004 <http://stary-web.zastarouprahu.cz/ruzne/staromrad.htm>)
- 18 Archiv hl.m, Prahy, 1787 (Skalická E a kol., Srdce města, URM Praha, 2008, s.84)
- 19 Ludvík Kohl, 1808, URM (Skalická E a kol., Srdce města, URM Praha, 2008, s.80)
- 20 Vincenc Mordstadt, 1830, URM (Skalická E a kol., Srdce města, URM Praha, 2008, s.80)
- 21 Josef Koruna, 19.století, Muzeum hl.města Prahy (Skalická E a kol., Srdce města, URM Praha, 2008, s.12)
- 22 Fascinující pouť proti proudu času. Proměny Staroměstské radnice: <https://www.milujuprahu.cz/promeny-staromestske-radnice/>)
- 23 tamtéž
- 24 Josef Sudek, 1945: <http://sudekproject.cz/node/195332>
- 25 Hegerovy plány přestavby radnice, 1784, Archiv hl. města Prahy, sign. MAP 1-3/363
- 26 Josef Sakař, 1900 (Vlček P. a kol., Staroměstská radnice, Praha, 2018, s. 57)
- 27 Josef Sakař, 1900 (Vlček P. a kol., Staroměstská radnice, Praha, 2018, s. 57)
- 28 Josef Sakař, 1900
- 29 Peter Nobile, Vídeň, 1936 (Líbal D. a kol., Staré Město pražské: architektonický a urbanistický vývoj, 1996, s.422)
- 30 Zaměření radničního bloku 1927 URM, repr. Ladislav Munzer (Skalická E a kol., Srdce města, URM Praha, 2008, s.88)
- 31 Autor i rok neznámý, Archiv hl. města Prahy, sign. V 91/16 c
- 32 Pohled na štukovou výzdobu, 1901, Archiv hl. města Prahy, sign. VIII 710
- 33 Pohled na západní stranu náměstí, 1870, Archiv hl. města Prahy, sign. X 2661
- 34 Jindřich Eckert, 1901, Archiv hl. města Prahy, sign. VI 2/45 b
- 35 Jindřich Eckert, 1901, Archiv hl. města Prahy, sign. VI 2/45 a
- 36 Jindřich Eckert, 1898 (Srdce města, URM Praha, 2008)
- 37 Jindřich Eckert, 1901, Archiv hl. města Prahy, sign. VI 37/19
- 38 Pohled na štukovou výzdobu, 1901, Archiv hl. města Prahy, sign. VIII 709
- 39 Půdorys přízemí a 1. patra Krennova domu, 1847, Archiv hl. města Prahy, MAP P I 3/7254
- 40 Obnova fasády Krennova domu, 1846, Archiv hl. města Prahy, MAP P I 3/553 a
- 41 Štít z Krenova domu čp. 936 na Starém Městě, 1846, Archiv hl. města Prahy, VI 2/44
- 42 Pohled na západní část náměstí před asanací (Líbal D. a kol., Staré Město pražské: architektonický a urbanistický vývoj, 1996)
- 43 foto kolem roku 1860 (Skalická E a kol., Srdce města, URM Praha, 2008, s.146)
- 44 foto kolem roku 1900 (Skalická E a kol., Srdce města, URM Praha, 2008, s.147)
- 45 foto neznámé, autor neznámý
- 46 Jan Josef Dietzler, 1743 (Skalická E a kol., Srdce města, URM Praha, 2008, s.16-17)
- 47 František Heger, 1791 (Skalická E a kol., Srdce města, URM Praha, 2008, s.17)
- 48 vlastní
- 49 vlastní
- 50 vlastní
- 51 Aneta Hlaváčková, Julián Čižmár, Anna Křížová, Klára Kovaříková, Slavomír Peterka, 2016, U3 FA ČVUT, Urbanistická analýza
- 52 <https://stratil.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=404184>
- 53 <https://www.prague.eu/cs/blog/prazsky-orloj-17711>
- 54 <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/3141/kaple-staromestske-radnice>
- 55 <https://www.prague.eu/en/articles/halls-of-the-old-town-hall-14404>
- 56 fotogalerie interiéru, web Praha1 <https://www.praha1.cz/obradni-sin-na-staromestske-radnici-fotogalerie-interieru/>
- 57 fotogalerie interiéru, web Praha1 <https://www.praha1.cz/obradni-sin-na-staromestske-radnici-fotogalerie-interieru/>
- 58 <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/3127/saly-staromestske-radnice>
- 59 tamtéž
- 60 Google Earth Pro, Streetview
- 61 tamtéž
- 62 tamtéž
- 63 tamtéž
- 64 Srdce města, URM Praha, 2008
- 65 <https://echo24.cz/g/SHCET/fantasticke-vize-jak-mohla-vypadat-praha-podivejte-se/1>
- 66 Architektura ČSR, 1962, číslo 4, s. 240
- 67 tamtéž
- 68 tamtéž
- 69 <https://stratil.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=433127>
- 70 Architektura ČSR, 1962, číslo 4, s. 245
- 71 Architektura ČSR, 1988, číslo 5, s. 8
- 72 <https://echo24.cz/g/SHCET/fantasticke-vize-jak-mohla-vypadat-praha-podivejte-se/1>
- 73 Architektura ČSR, 1962, číslo 4, s. 245
- 74 Srdce města, URM Praha, 2008
- 75 tamtéž
- 76 tamtéž
- 77 tamtéž
- 78 Architektura ČSR, 1962, číslo 4, s. 247
- 79 <https://www.archiweb.cz/b/soutezni-projekt-na-staromestske-radnici-1>
- 80 Architektura ČSR, 1962, číslo 4, s. 246
- 81 tamtéž, s. 247
- 82 Srdce města, URM Praha, 2008
- 83 <https://stratil.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=657160>
- 84 Srdce města, URM Praha, 2008
- 85 Josef Sudek, 1945-1948, <http://sudekproject.cz/node/195328>
- 86 Josef Sudek, 1945, <http://sudekproject.cz/node/195314>
- 87 Srdce města, URM Praha, 2008
- 88 tamtéž
- 89 Architektura ČSR, 1947, číslo 1-10, s. 38
- 90 tamtéž, s. 42
- 91 Srdce města, URM Praha, 2008
- 92 tamtéž
- 93 Architektura ČSR, 1947, číslo 1-10, s. 51
- 94 Srdce města, URM Praha, 2008
- 95 Architektura ČSR, 1964, číslo 7, s. 479
- 96 tamtéž, s. 481
- 97 tamtéž, s. 483
- 98 tamtéž, s. 483
- 99 Srdce města, URM Praha, 2008
- 100 tamtéž
- 101 Architektura ČSR, 1988, číslo 5, s. 34
- 102 Srdce města, URM Praha, 2008
- 103 Architektura ČSR, 1988, číslo 5, s. 39
- 104 tamtéž, s. 41
- 105 tamtéž, s. 36
- 106 tamtéž, s. 25
- 107 tamtéž, s. 64
- 108 tamtéž, s. 75
- 109 tamtéž, s. 19
- 110 <https://www.sepka-architekti.cz/index.php?lang=cs&page=project&name=dostavba-staromestske-radnice-praha>
- 111 <http://www.mmm-architekti.cz/klara-makovcova/projekty-km/dostavba-staromestske-radnice-884/>
- 112 Emil Příklad a jeho škola, 2010
- 113 <https://www.archicakes.cz/cs/adam-wlazel-staromestska-radnice-03jpg>
- 114 <http://jaroslav-malina.blogspot.com/2014/>
- 115 https://twitter.com/FF_CUNI/status/1085608121568059392/photo/3
- 116 <https://is.cuni.cz/rezervace/rooms/view/31>
- 117 tamtéž
- 118 https://www.idnes.cz/bydleni/architektura/pravnicka-fakulta.A141106_153559_architektura_web
- 119 <https://iforum.cuni.cz/IFORUM-12762.html>
- 120 Výroční zpráva, Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta, 2013, s.18
- 121 <https://www.ukforum.cz/en/print-edition/5990-prostor-na-uk-purkynuv-ustav>

návrh

A varianty 76

B program 84

C Výkresy 84

D vizualizace 84

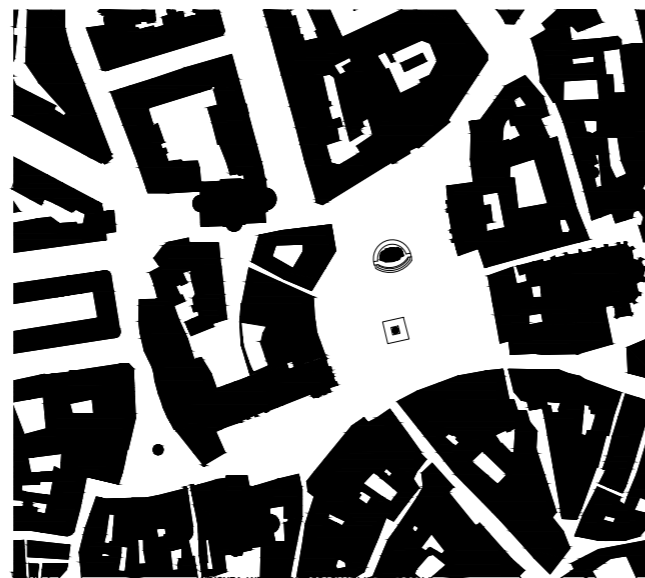
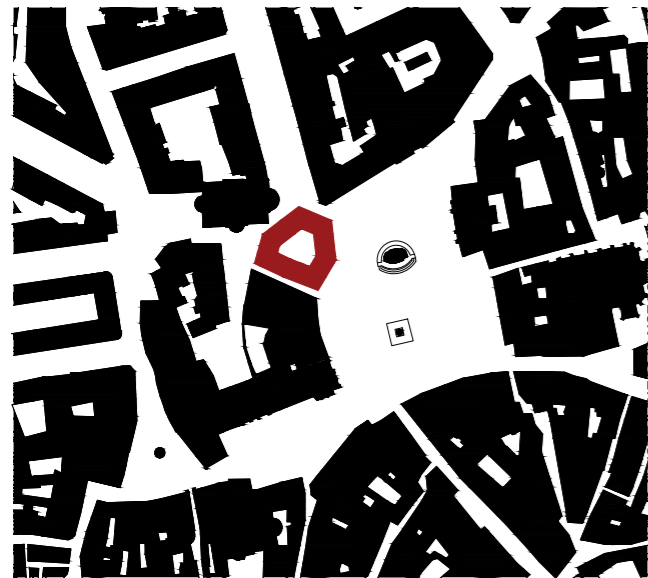
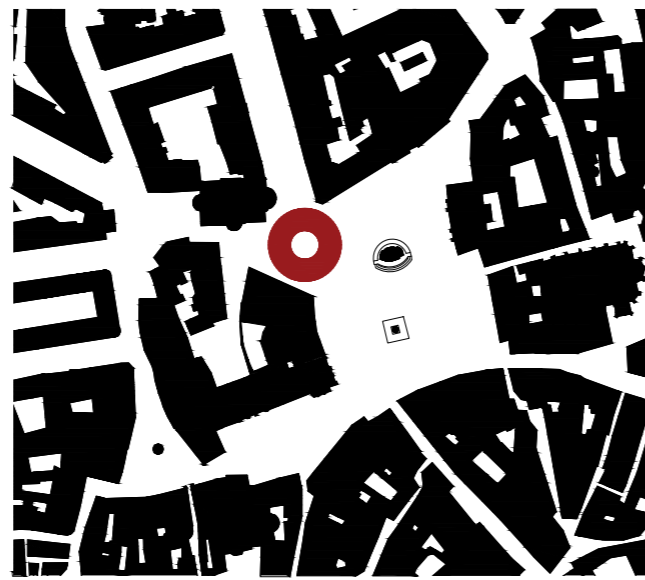
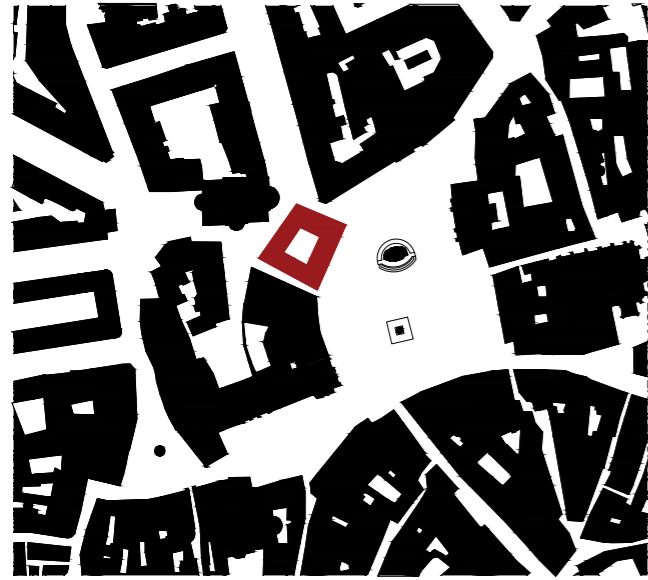
V rámci své diplomové práce navrhuji Univerzitní dům na Staroměstském náměstí. V ateliéru jsme pracovali ve dvojicích, jeden člověk se zabýval územím v místě radničního bloku, druhý člověk územím v místě Krennova domu. Mým spolumsoutníkem byl Martin Řezáč z 3. ročníku bakalářského studia, který navrhoval aulu magnu. V některých výkresech a vizualizacích jsou vyobrazeny oba návrhy. Za spolupráci a inspiraci v průběhu semestru Martinovi mnohokrát děkuji.

A

A Varianty

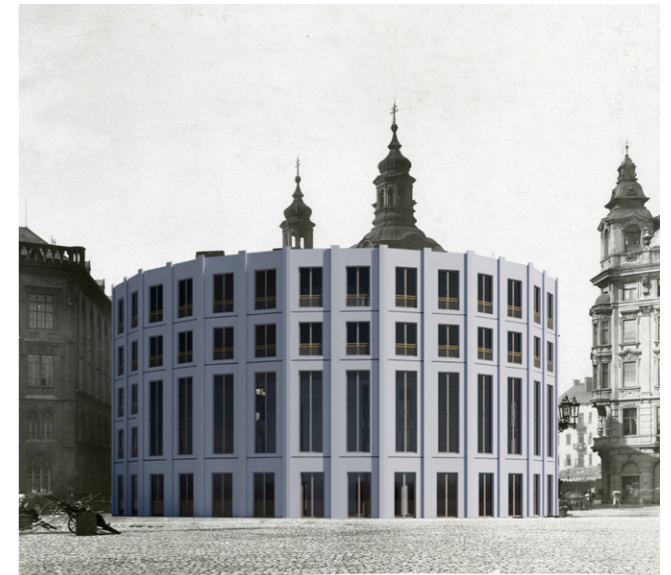
A.1	Poznávání	79
A.2	Geometrické varianty	58
A.3	Rostlá varianta	62

A.1

A.2

A.3

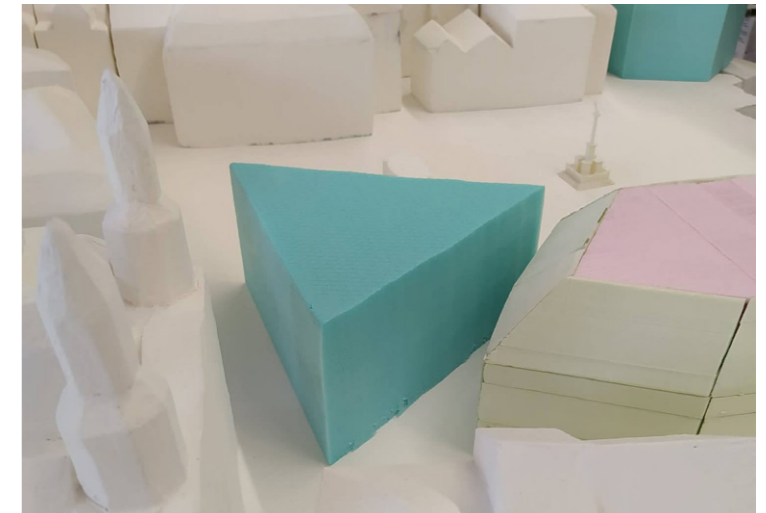
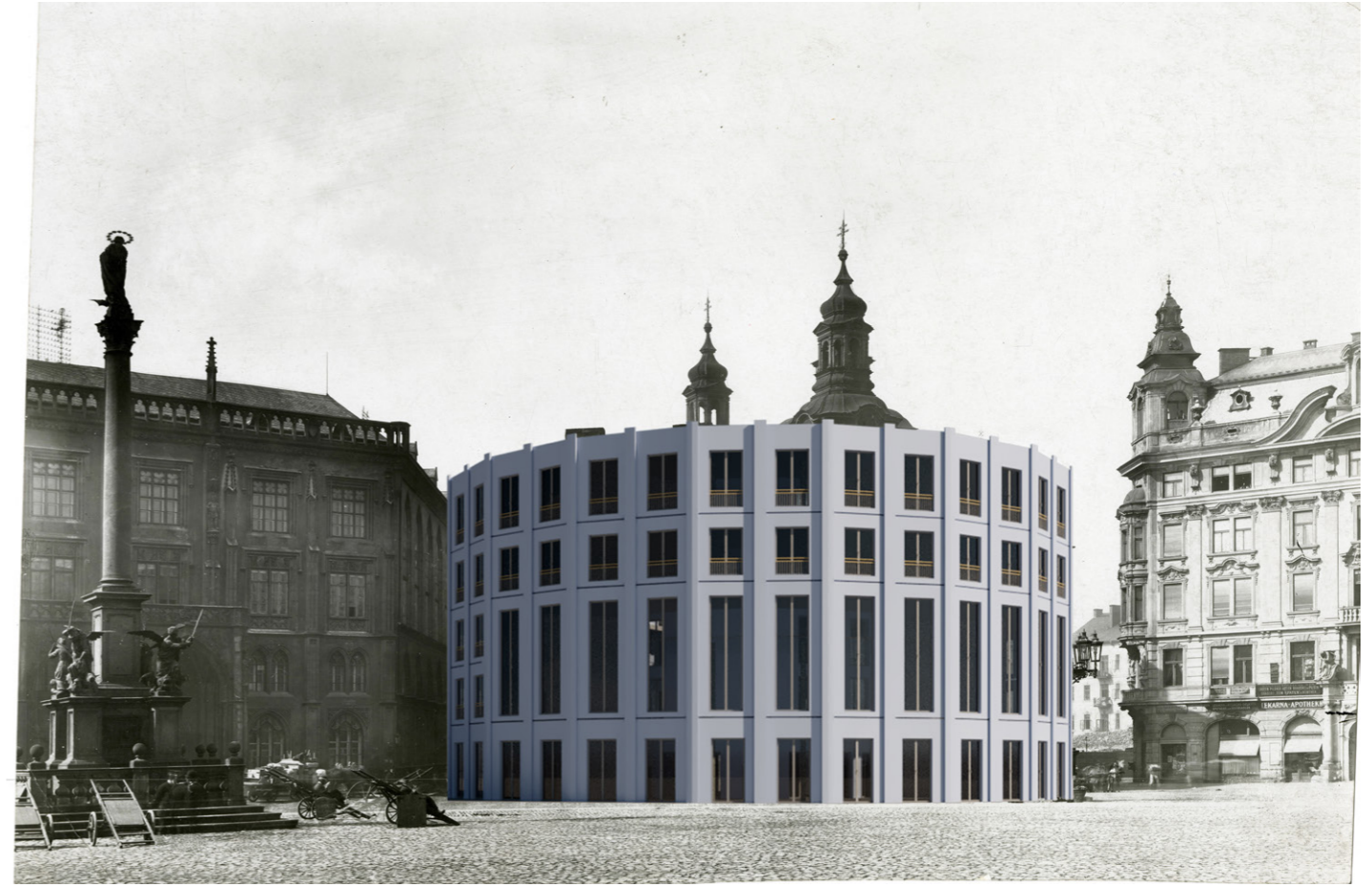
1.1

Poznávání

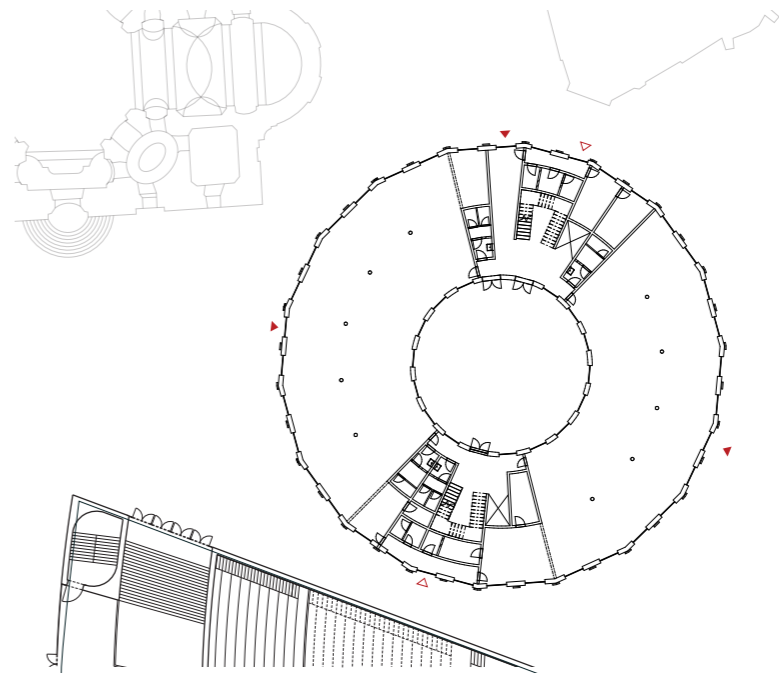
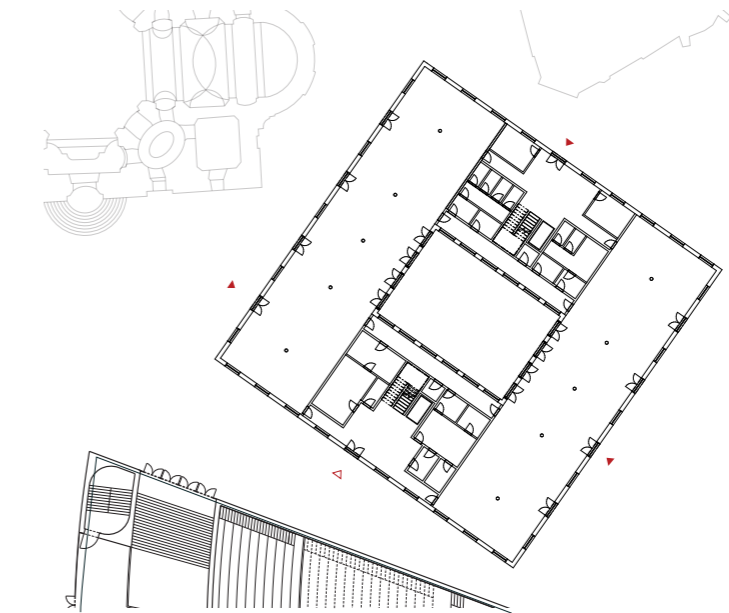
1.2

Geometrie

1.3

Rostlá varianta

Asanace a zbourání radničního bloku vytvořilo prázdno v samém srdci města. Prázdno, které nemá opodstatnění. Z náměstí mizí život, partery budov jsou dnes již definitivně turistifikované a v posledních desetiletích se zcela vytrácejí městotvorné funkce. Nová zástavba v severozápadním cípu tak nemusí jen napravovat chyby z přelomu století doplněním zástavby, ale napomoci svou funkcí náměstí vrátit blíže lidem, blíže Pražanům.

Navrhuji pevný bod, palác pro tradiční univerzitu, která spoluvytvářela naše dějiny. Navrhuji kámen, který ukotví náměstí.

Navrhuji program, který navrátí náměstí důstojnost. Náplň místo prázdna, kámen místo křoví.

Navržená budova se nachází v severozápadním cípu náměstí v místě bývalého Krennova domu. Ten byl před více než stoletím zbořen v rámci tehdejších asanačních aktivit.

Zůstalo po něm prázdno, zničená kompozice náměstí a odkrytý Dietzenhoferův chrám.

Ve stejné době do náměstí vstoupil cizorodý prvek, nekontextuální Pařížská ulice - široký napřímený bulvár proti křivolakým středověkým uličkám.

Pařížská ulice a absence radničního bloku vytváří rozdílnou situaci, než které čelili stavitelé v minulosti, včetně Dietzenhofera v 18. století.

Hmota navržené budovy je proto odlišná s novou půdorysnou stopou. Objemově se ale příliš neliší od Krennova domu.

Půdorysná stopa je navržena tak, aby umožňovala prostorově uzavírat náměstí do severní části a vytvořila trychtýřovité náměstí před kostelem sv. Mikuláše (do konce 19. století zde byl Kurný trh). Jednotlivé hrany domu pak vytvářejí další vztahy s okolními prostory a budovami. Mezi aulou a univerzitním domem vzniká ulička, která obnovuje osu Kurný trh – Mariánský sloup – Celetná. Východní hrana je vedena paralelně s palácem Kinských. Do Pařížské ulice, symetrického bulváru, je na osu umístěno nároží. Jedná se tak o odpovídající zakončení ulice, která se dnes plynule rozpouští do středověkého náměstí.

Navržený objekt představuje pětipodlažní atriový dům se šikmou střechou a podkrovím. Atrium je v prvních třech podlažích zastřešeno, výše je pak otevřené s obchodními pavlačemi.

Dům se skládá ze tří funkčních zón - studentská část, reprezentativní bydlení a rezidence rektorky. Prostory pro studenty se nacházejí ve čtyřech podlažích (v 1-3NP a v podkroví). Jedná se o studentský klub s přilehlým sálem a především studovny, které jsou navrženy jak otevřené v různých prostorových variantách, které vytvářejí rozdílné atmosféry, tak i uzavřené pro skupiny studentů. Ve 4NP jsou umístěny reprezentativní byty pro hostující pedagogy. Jedná se z dnešního pohledu o zvláštní prvek, který ale navazuje na tradici rezidencí pro vysoce postavené osoby (např. rezidence primátora v Městské knihovně, vily pro rektory atd.). Reprezentativní bydlení slouží rektorce a vzácným zahraničním hostům, kteří mohou výrazně zvýšit prestiž a úroveň univerzity (držitelé Nobelovy ceny, známí vědci atd.). Byty jsou navrženy v prostorových variantách 2- 4+kk.

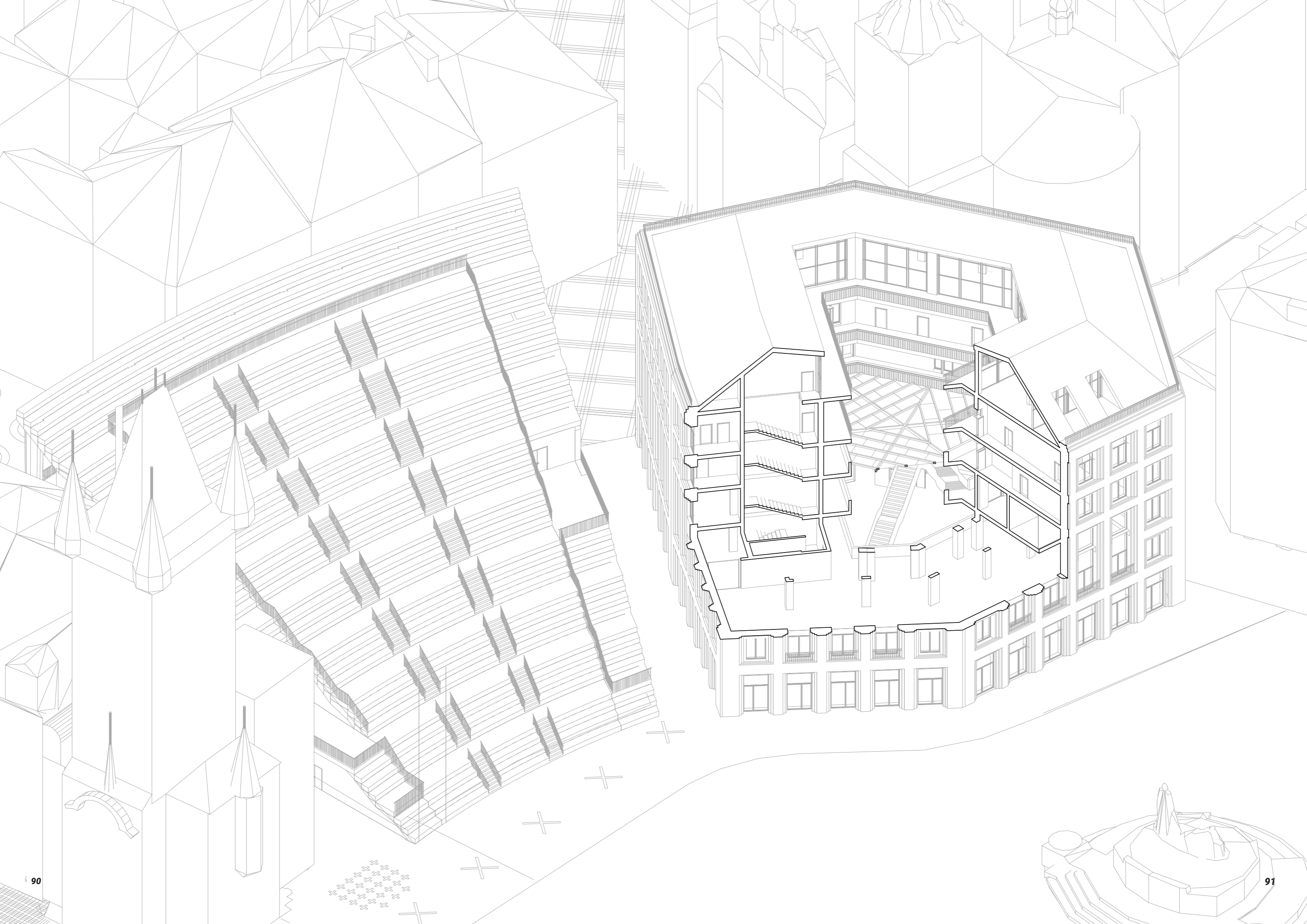
V 5NP je umístěna rezidence rektorky – byt, pracovna a zasedací sály. Dále se zde nacházejí reprezentativní prostory se šatnou, foyer a sociálním zázemím a salónek s knihovnou pro ubytované hostující profesory.

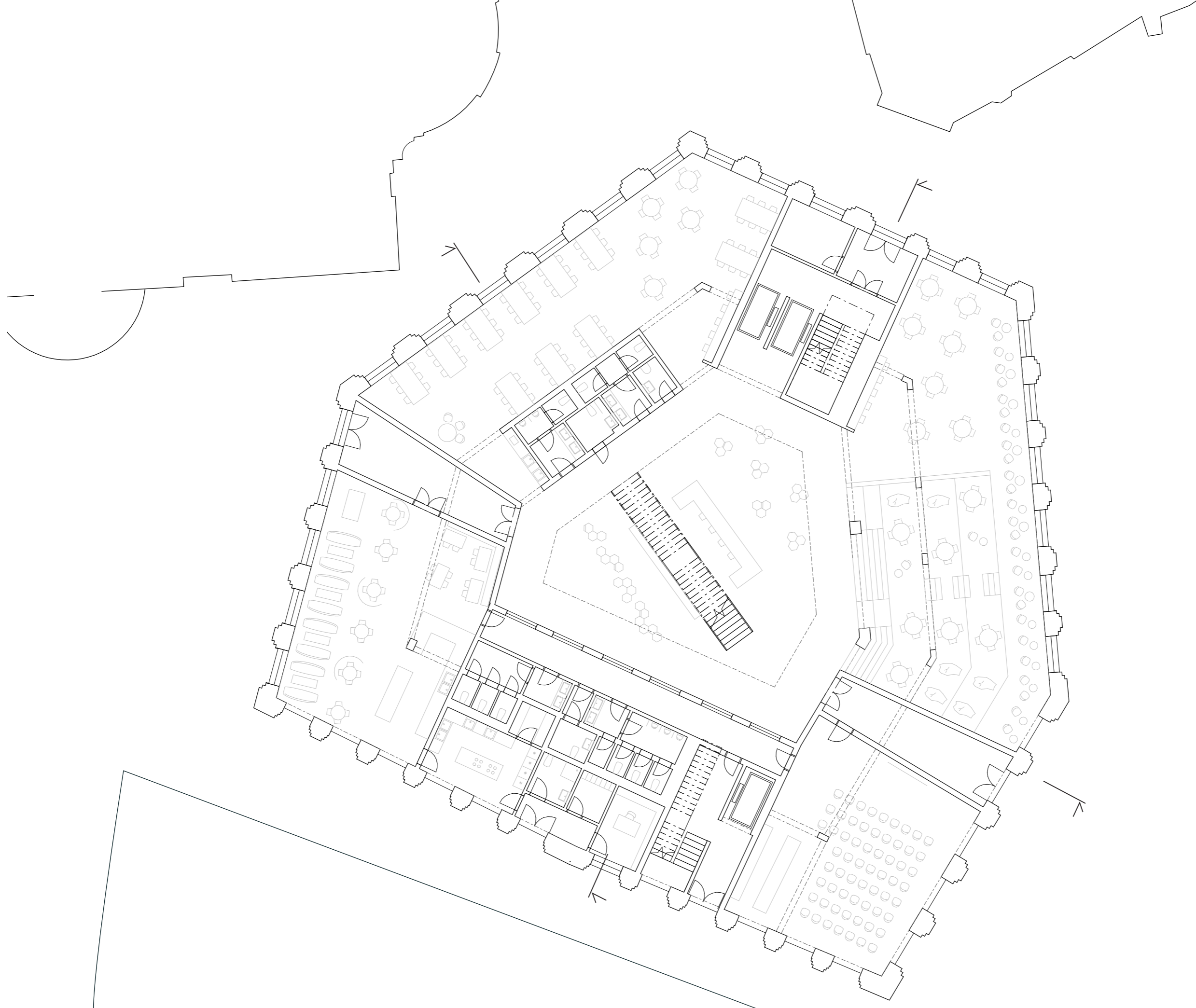
B

B

Výkresy

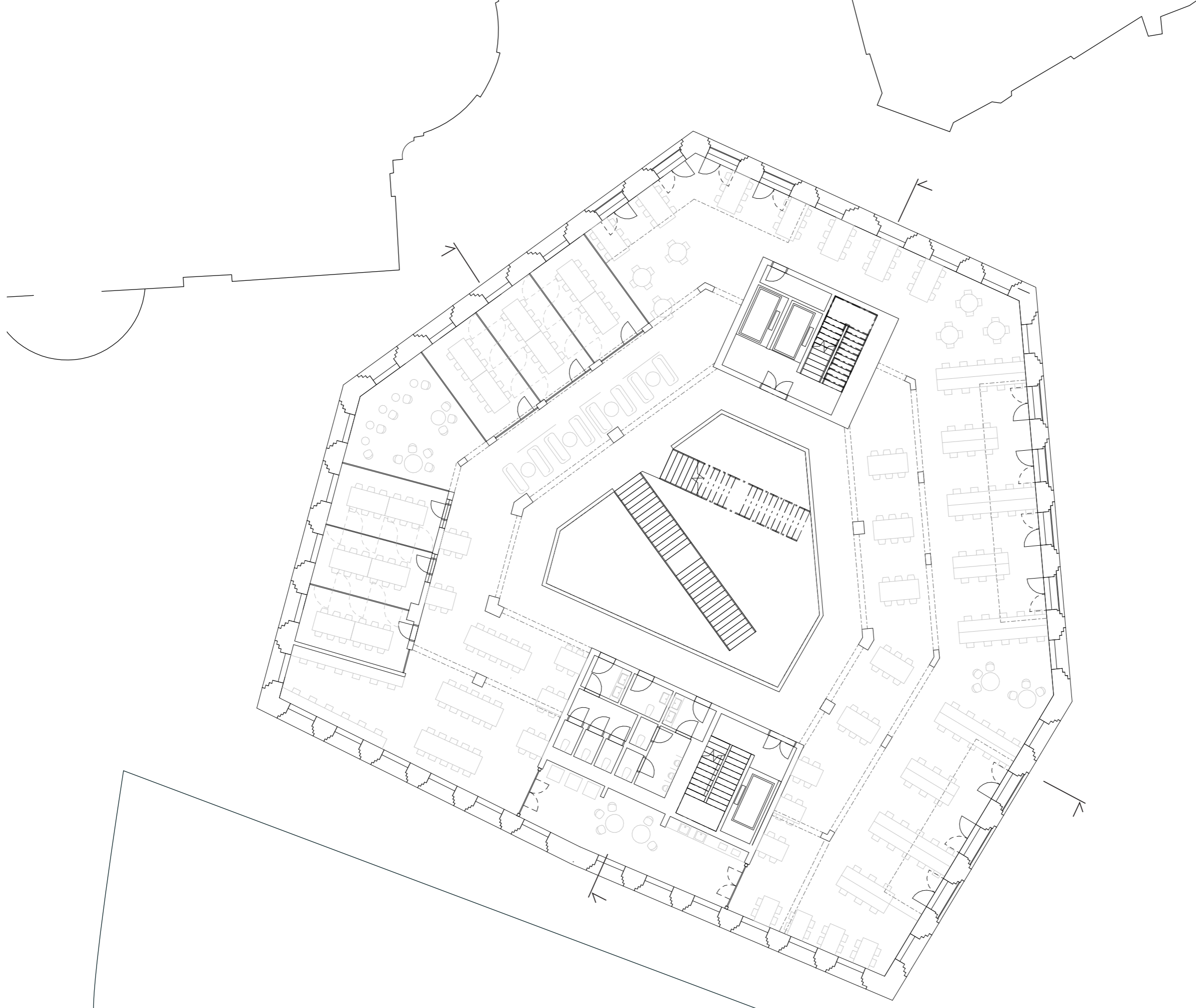

1NP
Studentský klub se zázemím
Studovny

2NP
Studovny

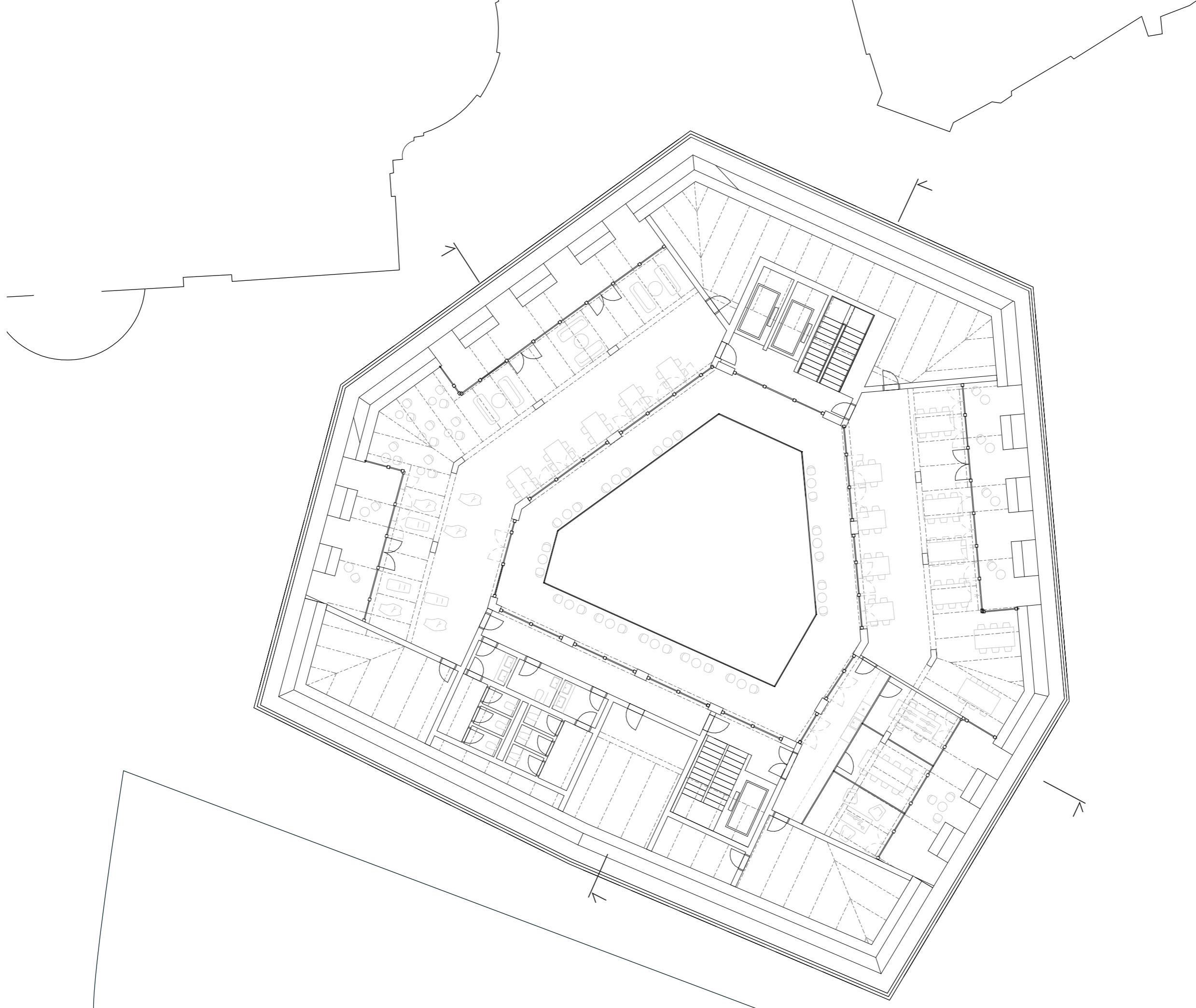
3NP
Studovny

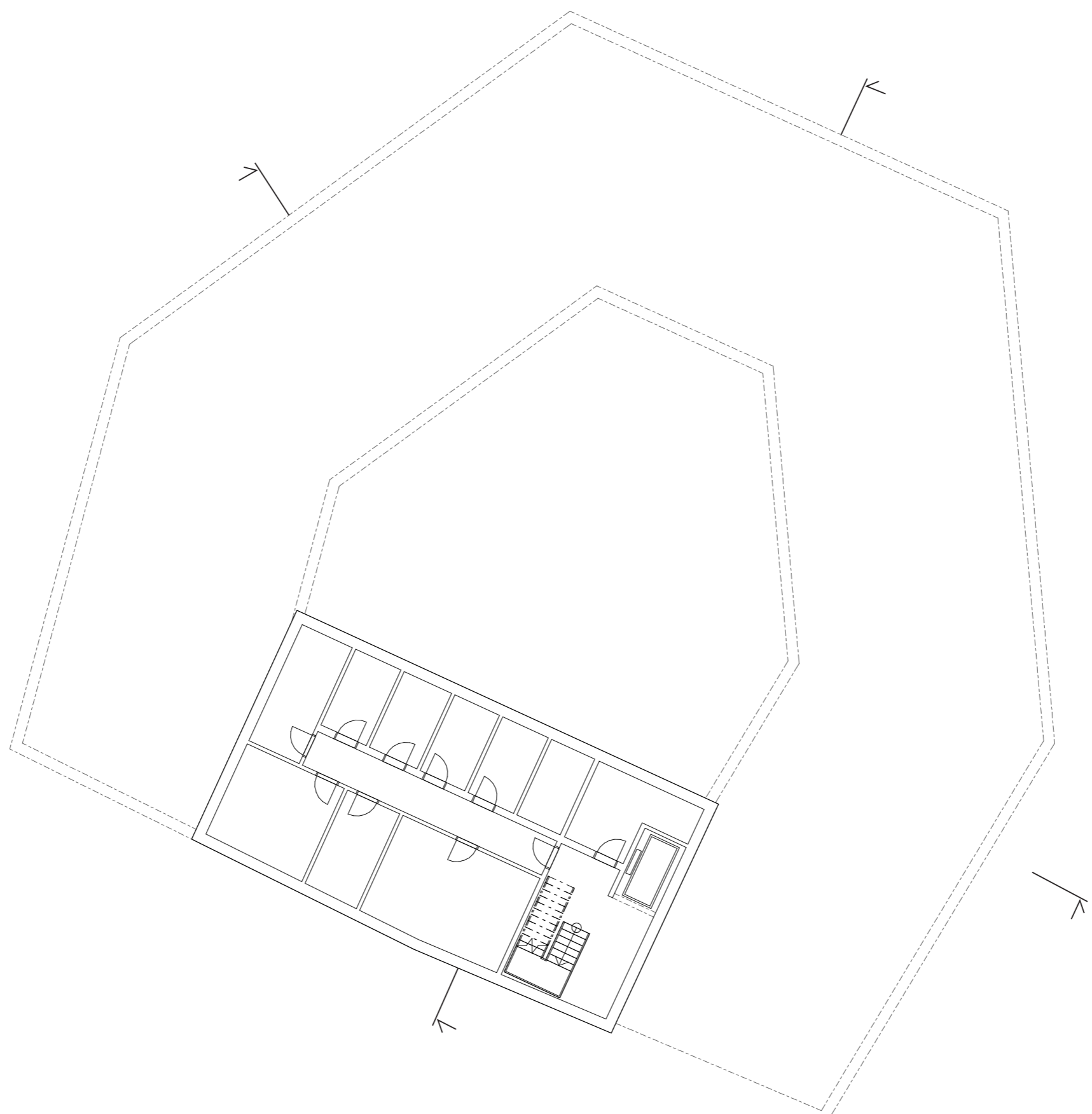
4NP
Reprezentativní bydlení pro profesory

5NP
Rezidence rektorky
Reprezentativní prostory

6NP (podkroví)
Studovny
Správa budovy
Technické zázemí
Sklady

Suterén
Technické zázemí
Sklady

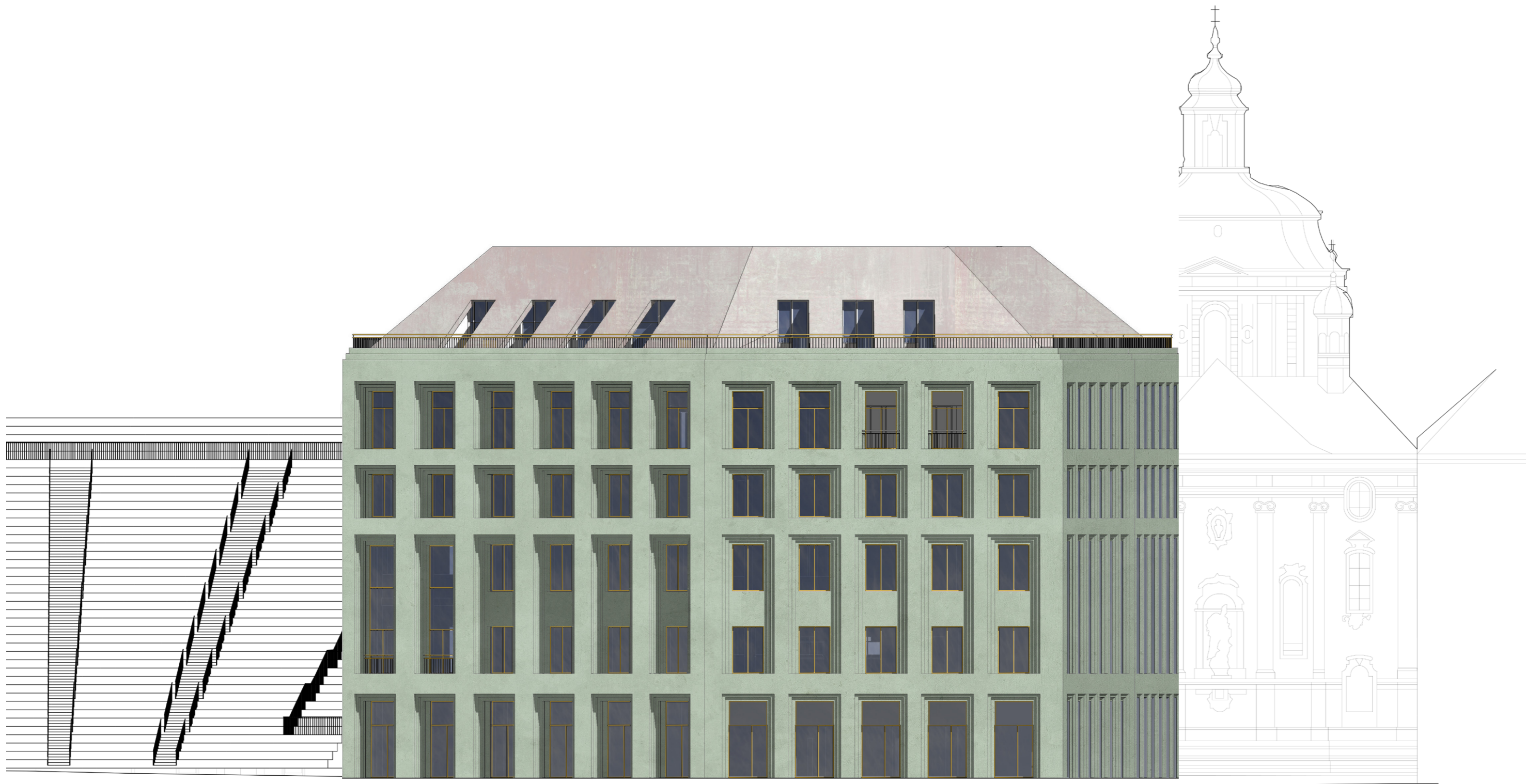

Řez A-A

Řez B-B

Pohled severní

Pohled jižní

Pohled východní

C

C Vizualizace

Pohled z ústí Dlouhé ulice

Pohled z náměstí Franze Kafky

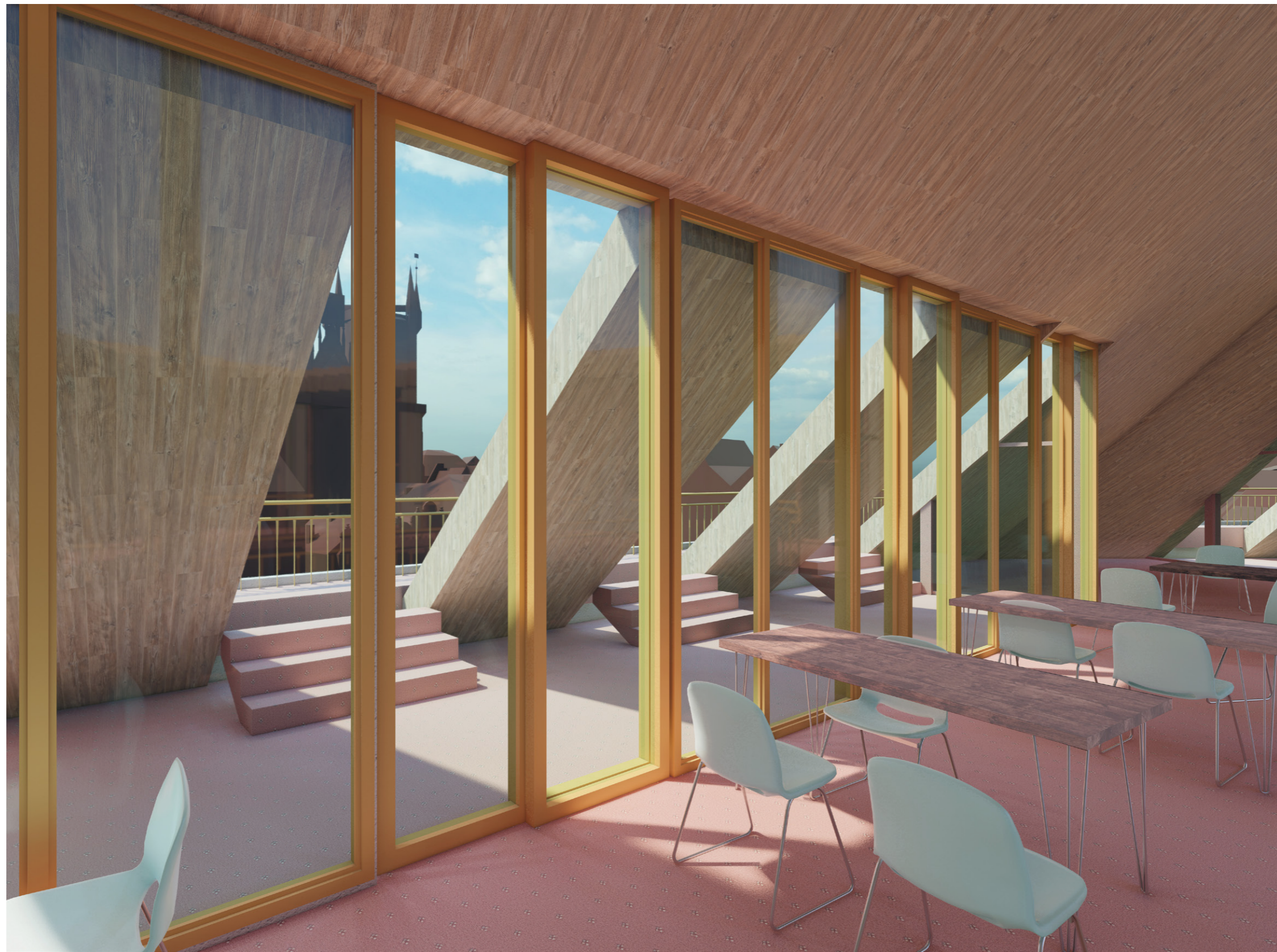

Pohled z Pařížské ulice

Interiér studovny v 2NP

Interiér studovny v podkroví

